

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta lesnická a dřevařská
Katedra Myslivosti a lesnické zoologie

**Rozbor problematiky uplatňování práv a povinností
myslivecké stráže v honitbě**

Bakalářská práce

Autor: Mgr. Michal Petřík, DiS.

Vedoucí práce: doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

2019/2020

Cíle práce

Cílem práce je v první řadě analyzovat z dostupných zahraničních a tuzemských zdrojů problematiku fungování mysliveckých, případně ostatních stráží. Následně s využitím dostupných zdrojů provést rozbor činnosti mysliveckých stráží v praxi na vybraných správních územích a vyslovit doporučení pro optimalizaci výkonu funkce myslivecké stráže.

Metodika

V práci se zaměřte zejména na:

- zpracování obsahové rešerše nejméně 30 publikací zaměřených na problematiku výkonu ochrany myslivosti, včetně ostatních typů stráží
- provedení rozboru uplatňování práv a povinností mysliveckých stráží v praxi ve vybraných správních obvodech
- komplexní analýzu výkonu funkce mysliveckých stráží v honitbách z pohledu všech dotčených právních norem
- formulování výsledků a doporučení pro praxi

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Mgr. Michal Petřík, DiS.

Lesnictví
Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Rozbor problematiky uplatňování práv a povinností myslivecké stráže v honitbě.

Název anglicky

Analysis of the issue of exercising the rights and duties of hunting guards in hunting.

Při práci se řiďte „Doporučenými pravidly pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD“. Pro zpracování věcné rešerše využijte služeb SIC.

Obsahovou rešerši předložte v elektronické podobě do konce srpna 2019 a vytištěný strukturovaný rukopis práce do 31.1.2020.

Po splnění stanovené povinnosti bude v příslušném semestru udělen zápočet za bakalářskou práci.

Doporučený rozsah práce

zhruba 30 str.

Klíčová slova

ochrana myslivosti, myslivecká stráž, honitba, myslivost

Doporučené zdroje informací

DAMOHOŘSKÝ, M. a kol. (2010): Právo životního prostředí V Praze C.H. Beck, ISBN 978-80-7400-338-7

KLEMM, C., LAUSCHE, . (1987): African Wildlife Laws. The IUCN Environmental Law Centre. One
PTQZ-X9T-KPE4 A publication of IUCN prepared and published with the support of the World Wildlife
Fund. Printed by Daemisch Mohr GmbH, Lindenstraße 78, D-5200 Siegburg, ISBN 2-88032-091-7

KRUŽÍKOVÁ, E., Adamová, E., Komárek, J. (2003): Právo životního prostředí Evropských společenství.
Praktický průvodce. Linde Praha, a.s., ISBN 80-7201-430-7

PETR, B. Právo myslivosti a jeho místo v systému věcných práv. Právní rozhledy, 2001, č. 6, s. 271.

STEJSKAL, V., Úvod do právní ochrany přírody péče o biologickou rozmanitost. Linde, Praha, a. s., 2006,
591 s. ISBN 80-7201-609-1

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Konzultant

JUDr. Bohuslav Petr, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 16. 5. 2019

doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 2. 2020

prof. Ing. Róbert Marušák, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 05. 2020

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma "Rozbor problematiky uplatňování práv a povinností myslivecké stráže v honitbě" vypracoval samostatně pod vedením doc. Ing. Vladimíra Hanzala, CSc. a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Třeboni dne 4. května 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce doc. Ing. Vladimíru Hanzalovi, CSc., za jeho podnětné a cenné připomínky, kterými přispěl a mně dopomohl ke zpracování této bakalářské práce.

Dále bych rád poděkoval JUDr. Bohuslavu Petrovi, Ph. D., místopředsedovi Krajského soudu v Českých Budějovicích, za konzultace, které mi k tématu poskytl i přes svůj pracovní vytížený program a v neposlední řadě bych rád poděkoval své rodině a blízkým za jejich podporu a trpělivost.

Abstrakt

Myslivecká stráž je zástupcem veřejné správy v odvětví ochrany zvěře a životního prostředí na nejnižším stupni, což není myšleno důležitostí, ale blízkostí k praktickému dění. Jako taková v pozici úřední osoby zastupuje orgán státní správy myslivosti (OSSM). Cílem práce je zjistit, nakolik je fungování myslivecké stráže v praxi efektivní a zda dochází k uplatňování jejích práv a povinností.

K získání dat bylo dotazníkovou metodou osloveno 7 obcí s rozšířenou působností v rámci Jihočeského kraje, tedy byly zjišťovány údaje ohledně celkem cca 1000 členů myslivecké stráže. Dotazy ve smyslu správního práva směřovaly na řešení přestupků mysliveckou stráží v letech 2016-2018, a to ať už řešením na místě blokovou pokutou či příkazem na místě, či postoupením věci nadřízenému správnímu orgánu do správního řízení. Ve smyslu práva životního prostředí se dotazy týkaly odstřelu toulavých psů a koček, zdivočelých domácích zvířat, zavlečených a invazivních druhů, ačkoliv výsledky v této oblasti jsou zkreslené, neboť stejným oprávněním jako myslivecká stráž jsou nadáni i myslivečtí hospodáři.

Z výsledků vyplynulo, že myslivecká stráž je ve svém konání v rámci správního práva neaktivní, což je zapříčiněno nedostatečným vzděláním v oblasti práva, nedbalostí OSSM, vlivem „kamarádských“ vztahů mezi mysliveckou stráží, ostatními myslivci i dalšími přestupci, neuvědomováním si svých oprávnění a povinností v praktických situacích, spoléháním se na tradice a zvyky, jako je řešení prohřešků v rámci mysliveckého soudu, na úkor udělení pokuty, absencí průběžného vzdělávání a v neposlední řadě nedokonalostí současné legislativy, která mnohdy oprávnění myslivecké stráže vykládá nejasně. V rámci práva životního prostředí je myslivecká stráž aktivní poměrně dost, neboť toto oprávnění není spojeno s konfrontací s dalšími lidmi, nýbrž s odstřelem zavlečených a invazivních druhů, případně toulavých psů a koček. Pro zlepšení fungování myslivecké stráže by připadala v úvahu důkladnější teoretická, potažmo praktická příprava myslivecké stráže, legislativní úpravy, kde by došlo k odstranění nejednoznačných výkladových termínů, zlepšení

pracovních podmínek OSSM jakožto nejbližšího nadřízeného správního orgánu, kdy by byl navýšen počet pracovníků na jednotlivých úřadech, zabývajících se touto problematikou, neboť v současné době jsou svou agendou více než zahlceni, profesionalizace mysliveckých stráží, kdy by myslivecká stráž byla za výkon své funkce placena, či by její agenda byla podřazena pod nově vzniklá samostatné oddělení Policie České republiky.

Klíčová slova:

myslivecká stráž, honitba, myslivost, ochrana životního prostředí, ochrana divoké zvěře

Abstract

The Hunting Guard is a representative of public administration in the field of game and environment protection at the lowest level, which is not meant by importance but by proximity to practical events. As such, he represents the official game management authority as an official. The aim of this work is to find out how effective the hunting guard is in practice and whether its rights and duties are exercised.

In order to obtain the data, seven municipalities with extended powers within the South Bohemian Region were approached by means of the questionnaire method, therefore data were collected concerning a total of about 1000 members of the hunting guard. In terms of administrative law, questions were directed at resolving offenses by the hunting guards in 2016-2018, either by a solution on the spot by a block fine or an on-the-spot order, or by referring the matter to a superior administrative authority for administrative proceedings. In terms of environmental law, inquiries related to the blasting of stray dogs and cats, feral domestic animals, alien and invasive species, although the results in this area are biased, since the same powers as the hunting guard are gifted to gamekeepers.

The results showed that the hunting guard is inactive under administrative law, which is caused by a lack of legal education, negligence of the official game management authority, due to "friendship" relations between the hunting guard, other hunters and other offenders, unaware of their rights and obligations in practical situations, relying on traditions and habits, such as dealing with misdeeds within the hunting court, at the expense of fines, lack of ongoing training and, last but not least, the imperfections of current legislation, which often misunderstands the competency of the hunting guard. Under environmental law, the hunting guard is quite active, because this authorization is not associated with confrontation with other people, but with the blast of introduced and invasive species, or stray dogs and cats.

In order to improve the functioning of the hunting guard, more detailed theoretical and / or practical preparation of the hunting guard would

be envisaged, legislative amendments where ambiguous interpretative terms would be removed, improving working conditions of employees of the official game management authority, because at present they are more than overwhelmed with their agenda, the professionalization of hunting guards, where the hunting guard would be paid for the prosecution of their office, or its agenda would be subordinated to the newly established independent department of the Police of Czech Republic.

Keywords:

hunting guard, hunting area, game management, environmental protection, wildlife protection

Obsah

1 Seznam tabulek	11
2 Seznam použitých zkratk	12
3 Úvod	13
4 Cíl práce	15
5 Literární rešerše	16
5.1 Historie vzniku mysliveckých stráží	16
5.2 Současné postavení mysliveckých stráží	18
5.3 Požadavky pro ustanovení mysliveckou stráží	25
5.4 Oprávnění a povinnosti myslivecké stráže	27
5.5 Řešení protiprávního jednání mysliveckou stráží	32
5.6 Zánik výkonu funkce myslivecké stráže	38
6 Metodika	39
6.1 Literární rešerše	39
6.2 Vlastní výzkum	39
6.2.1 Dotazníky na ORP a AOPK ČR	39
6.2.2 OSSM a celní správa	40
6.2.3 Pozorování	40
6.2.4 Srovnávání	41
6.3 Zpracování výsledků	41
7 Výsledky	42
7.1 Dotazníky ve správně-právní rovině	42
7.2 Aktivita z pohledu práva životního prostředí	44
7.3 Pokutové a příkazové bloky	46
8 Diskuze	47
8.1 Vydávání a vyzvedávání příkazových bloků	47
8.2 Myslivecká stráž = povinné zlo	47
8.3 Kamarádké vztahy vs. bezpečnost	48
8.4 Myslivecký soud	49
8.5 Absence průběžného vzdělávání	50
8.6 Nedbalost OSSM	51
8.7 Překážky ve výkladu zákona	51
8.7.1 Toulavý pes	52
8.7.2 Toulavá kočka	52
8.8 Profesionalizace stráží	53
8.9 Deliktní jednání myslivecké stráže	53
8.9.1 Protiprávní jednání myslivecké stráže v rovině správního práva	54
8.9.2 Protiprávní jednání myslivecké stráže v rovině trestního práva	55
8.10 Protiprávní jednání ostatních osob ve vztahu k myslivecké stráží	56
9 Závěr a doporučení	58
10 Seznam literatury a použitých zdrojů	60
11 Seznam příloh	67
12 Přílohy	68

1 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – data od respondentů ve vztahu k myslivecké stráží_____	42
Tabulka č. 2 – data od respondentů ve vztahu k lesní stráží_____	43
Tabulka č. 3 – data od respondentů ve vztahu k rybářské stráží_____	43
Tabulka č. 4 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP České Budějovice v letech 2016-2018_____	44
Tabulka č. 5 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Dačice v letech 2016-2018_____	44
Tabulka č. 6 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Jindřichův Hradec v letech 2016-2018_____	45
Tabulka č. 7 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Písek v letech 2016-2018_____	45
Tabulka č. 8 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Soběslav v letech 2016-2018_____	45
Tabulka č. 9 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Trhové Sviny v letech 2016-2018_____	46
Tabulka č. 10 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Třeboň v letech 2016-2018_____	46

2 Seznam použitých zkratek

AOPK ČR	– Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
AD	– australský dolar
CHKO	– chráněná krajinná oblast
Komise	– Evropská komise
ORP	– obec s rozšířenou působností
OSSM	– orgán státní správy myslivosti
SFŽP	– Státní fond životního prostředí
TZ	– trestní zákoník
ZoM	– zákon o myslivosti

3 Úvod

Viktor Hugo kdysi řekl, že jakmile se ocitl v hlubokém lese, mezi stromy a vším, co ho zde obklopovalo a ukrývalo jej zároveň, v samotě, ve které se mohl obrátit sám do sebe, cítil kohosi velkého, kdo jej poslouchal a kdo jej miloval (Hansen-Catta, 2008).

Odhaluje tak duši pravého myslivce, který svým počínáním splývá s přírodou. V dnešní době již ale nelze na myslivost nahlížet jen jako na něco tajuplného, romantizujícího, ale je třeba k tomuto oboru přistupovat i z pohledu praktického, vědeckého.

Vzájemné ekologické vazby myslivosti, zemědělství, pěstování lesa apod. nutí přední odborníky zkoumat souvislosti právě mezi myslivostí a dalšími činnostmi. A to nejen z pohledu chovu zvěře, využívání vhodných podmínek pro jejich lov, taktiku lovu, anatomii a fyziologii zvěře, péči o zvěř, nýbrž i z důvodu ochrany zvěře a ochrany myslivosti jako ucelené disciplíny. Vždyť i zákon o myslivosti¹ pod pojmem myslivost nerozumí pouze lov, jak by se mnohým mohlo zdát, ale chápe ji jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a také spolkovou činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví (Herčík, 2008).

Jeden z institutů ochrany myslivosti, potažmo ochrany přírody, je institut myslivecké stráže. K tématu myslivecké stráže jsem v roce 2011 při studiu Právnické fakulty Masarykovy university v Brně psal bakalářskou práci na téma „Práva a povinnosti myslivecké stráže v kontextu správního práva“. Tato práce byla zaměřena úžeji pouze na vybraná ustanovení ZoM.

Již tehdy jsem se potýkal s problémem, kdy mnoho publikací pouze zmiňuje existenci myslivecké stráže, případně jiných veřejných stráží, jako je rybářská stráž, lesní stráž a stráž přírody, ale pouze ve vztahu informativním, nikoliv

¹ zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

v takovém rozsahu, aby se mohly stát jakousi praktickou příručkou pro členy těchto stráží a pomohly jim vyvarovat se některých omylů z praxe.

Mým původním záměrem bylo tuto bakalářskou práci aktualizovat a doplnit o rozbor zbývajících ustanovení vycházejících z odvětví práva životního prostředí. Po konzultaci tématu s vedoucím práce, doc. Ing. Vladimírem Hanzalem, CSc., jsme usoudili, že bude vhodnější spíše zrekapitulovat aktuální znění zákonných ustanovení a více se zaměřit na ony praktické aspekty a nástrahy všedních dnů člena myslivecké stráže.

4 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit současně dostupnou tuzemskou i zahraniční literaturu a judikaturu, zabývající se činností a fungováním myslivecké stráže (případně ostatních stráží). Dále na základě informací od dotázaných orgánů státní správy myslivosti – referátů myslivosti na vybraných obcích s rozšířenou působností Jihočeského kraje, analyzovat praktické využívání a dodržování práv a povinností myslivecké stráže, potažmo stanovit doporučení ke zvýšení efektivity jejího působení.

5 Literární rešerše

5.1 Historie vzniku mysliveckých stráží

Historicky bylo provozování myslivosti, nebo lépe v počátcích náleželo právo lovu vlastníkům půdy, a to především panovníkovi, postupem času i ostatní šlechtě. S postupným rozvojem civilizace, zmenšováním ploch přirozené vegetace, změnou lesního a polního hospodářství a také i důsledkem lovu se dospělo k názoru, že již nelze více odsouvat myslivost na kolej jakési doplňkové činnosti, avšak že má své základní vyrovnané postavení v rámci celého ekosystému ovlivňovaného působením člověka.

Podstatnou součástí myslivosti je i její ochrana, resp. související ochrana přírody.

Vach (2010) zdůrazňuje, že předmětem myslivosti je však kromě péče a lovu zvíře i její vztah k okolnímu prostředí, tj. k životním podmínkám. Jedná se o ekosystémové pojetí této činnosti. Úvodní ustanovení² tímto způsobem naprosto zřetelně deklaruje myslivost jako komplexní vztah živých a neživých součástí. Z ekologického hlediska jde o vztah organismu k prostředí, které se, pokud s ním chceme dále seriózně pracovat, nedají od sebe oddělit.

Tato ochrana nebyla od počátku samozřejmostí, prodělala postupný vývoj. V původním pojetí zahrnovala pouze ochranu soukromého vlastnictví – např. roku 1721 vydal Adam František Schwarzenberg nařízení o ochraně medvědů na panství českokrumlovském (Damohorský et al., 2010).

Přelomovým byl Císařský patent č. 154 ze dne 7. března 1849, tedy ještě o více jak sto let později. Tento ještě sice nebyl nově napsaným kodexem, nýbrž kompilátem již dříve vydaných právních pramenů, avšak stal se v právním řádu tehdejší monarchie samostatným zákonem regulujícím myslivost a ochranu s ní související.

² zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Dle Čechury et al. (2000, s. 8) převzala právní úprava do té doby platná tzv. „policejní nařízení“, tj. soubor předpisů upravující vlastní výkon práva myslivosti (§ 12 cís. Pat. Č. 154), tedy Jagdordnung 17986, Waldordnung 1754, Jagdnormale 1728, Hofbescheib 1786, ve kterých bylo kodifikováno následující:

- ochrana kultur, majetku a půdy,
- ochrana (práv) oprávněného k výkonu práva myslivosti,
- právo nutné obrany majetku,
- předpisy upravující veřejnou bezpečnost,
- ochrana proti pytláctví,
- hubení dravé a černé zvěře,
- ostatní předpisy, zejména stanovené doby lovu.

K uvedenému, konkrétně k ochraně myslivosti specifikované v bodu prvním, druhém, čtvrtém a posledním, byl následně nařízením Ministerstva vnitra a spravedlnosti číslo 4/1854 ř. z. ze dne 2. ledna 1854 o tom, jak se osoby v příčině služby myslivecké mají bráti pod přísahu, zaveden institut osob ustanovených k ochranné službě (Bednář et Bednář, 2012). Tímto byl vlastně položen základní stavební kámen k vytvoření současné myslivecké stráže.

Následovaly další právní předpisy zpřesňující a zpřísnující ochranu myslivosti a jednotlivých druhů zvěře. Příkladem mohou být zákon č. 39/1870 z. z. ze dne 30. dubna 1870, daný k ochraně několika druhů zvířat zemědělní užitečných, jenž celoročně zakazoval lov kání lesní a rousné, nebo zákon č. 98/1929 Sb. z. a n., kterým se doplňovala a částečně měnila některá ustanovení honebněpolicejní (tzv. malý honební zákon) – zde byla stanovena ochrana některých druhů živočichů jakožto přírodní památky či oprávnění stanovit některým druhům dobu hájení za účelem jejich udržení v přírodě za podmínky, hrozí-li jim vyhubení. Konkrétně například u dropa velkého byla zkrácena doba lovu (Damohorský et al., 2010).

V oné době, do roku 1918, jsme byli součástí Rakousko-Uherska. Po osamostatnění a vydání malého honebního zákona přichází větší ucelený právní pramen na přelomu čtyřicátých a padesátých let dvacátého století.

Staněk et al. (2000) doplňuje, že k tomuto nutno připomenout alespoň poslední ucelenou právní úpravu, jež byla do právního řádu zakotvena zákonem č. 86/1949 Sb., o přísežných hajných k ochraně lesů, polního majetku, myslivosti, rybářství a vod a vodních děl, který s určitými úpravami platil na území České republiky až do 1. ledna 1978, přestože byl od roku 1962 průběžně oslabován vytvářením speciálních právních úprav stráží v konkrétních zákonech týkajících se myslivosti, lesnictví, či rybářství.

Zákonem č. 86/1949 Sb. byl doplněn zákon o myslivosti č. 225/1947 Sb., který v § 29 a následujících uváděl, že ochranu myslivosti vykonává k tomu ustanovený a úředně potvrzený přísežný myslivecký ochranný personál, tzv. myslivecký hajný; myslivecký hospodář, pakliže vyhovuje podmínkám daným pro vzetí do přísahy pro ochrannou službu mysliveckou; orgány bezpečnosti (Kánský, 1948).

Hart et al. (2014) podotýká, že na našem území patřili lesníci a myslivci k prvním průkopníkům ochrany přírody. Na jejich popud byly v minulosti vyhlášovány přírodní památky (např. prales na Boubíně), ale i chráněny ohrožené druhy, kterým hrozilo vyhubení (např. medvěd, kamzík). V dnešní době jsou to taktéž myslivci a lesníci, kdo je v praxi nejvýznamnějším subjektem ochrany přírody a ohrožených druhů volně žijící zvěře, která je dosud považována za běžnou (bažant, zajíc), či již řazena mezi vzácnější (koroptev, tetřev, tetřívka).

5.2 Současné postavení mysliveckých stráží

V současnosti se ochrana životního prostředí, přírody a krajiny definuje mimo jiné jako vymezená péče státu a dalších subjektů (fyzických i právnických osob) o volně žijící živočichy (nejen zvěř, ale i hmyz a ostatní faunu), planě rostoucí společenstva rostlin, ale i jednotlivé rostliny bez ohledu na to jsou-li chráněny, obnovitelné i neobnovitelné přírodní zdroje, paleontologické nálezy a geologické celky, ekologické systémy a krajinný ráz (Herčík et al., 2008).

I z čl. 35 odst. 3 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod³, lze dovodit, že ochrana životního prostředí (přírody) je ústavně zakotveným veřejným zájmem. Oproti ostatním oblastem veřejné správy je ochrana životního prostředí velmi mladou oblastí. Nelze ji ale proto chápat jako podružnou. Naopak nejnovější vědecké poznatky tento veřejný zájem tlačí do popředí. V důsledku toho je třeba přizpůsobovat i obecné procesně správní předpisy, případně tvořit zvláštní právní úpravu pro dané odvětví (Damohorský et Stejskal, 2005).

Takovým speciálním právním předpisem je i aktuální zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb. jenž obsahuje ustanovení k ochraně myslivosti a přírody zejména v §§ 12-16. Jedná se o část zákona zabývající se ustanovením myslivecké stráže, jejími právy a povinnostmi, zánikem výkonu funkce myslivecké stráže a případnou náhradou škody vzniklé při výkonu funkce myslivecké stráže.

Tento zákon o myslivosti upravuje právní nástroje chovu a zachování druhů zvěře volně žijících na území ČR, výjimečné držení zvěře v zajetí, dovoz a vývoz živé zvěře, introdukci živočichů, kteří nejsou původními živočichy na území ČR, tvorbu a využití honiteb, ochranu myslivosti, užívání honebních pozemků a zlepšování životních podmínek zvěře, regulaci stavů zvěře včetně jejího lovu, a to i lovu zvěře na nehonebních pozemcích na základě právního důvodu a povolení OSSM, provádění lovu živočichů, kteří nejsou zvěří, náhradu škody způsobené zvěří a při provozování myslivosti, jakož i náhradu škody způsobené na zvěří a na mysliveckých zařízeních, kontrolu ulovené zvěře, výkon státní správy myslivosti, dozor a sankce za neplnění nebo porušení povinností (Damohorský et al., 2010).

Mysliveckou stráž ustanovuje orgán státní správy myslivosti, kterým je pro tento případ nejčastěji obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁴ Obdobně

³ Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

⁴ § 57 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

je tomu i u stráží lesních a rybářských, kde v některých případech je příslušným i krajský úřad.. Stráž přírody má v tomto ohledu drobné specifikum.

V tomto ohledu Damohorský et al. (2010) konkretizuje, že k praktickému zajišťování výkonu státní správy na úseku ochrany přírody ustavují vybrané orgány ochrany přírody (krajské úřady a správy národních parků, resp. CHKO) tzv. stráž přírody. Je jí fyzická osoba, které jsou svěřeny pravomoci státní správy na úseku kontroly dodržování právních předpisů z oblasti ochrany přírody. Podmínky jmenování či odvolání, konkrétní práva a povinnosti strážce a z toho vyplývající odpovědnost státu za škodu vzniklou v souvislosti s činností strážce přírody jsou stanoveny v zákoně o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb..

Každá ze zákonem zřízených stráží se věnuje ochraně přírody a životního prostředí jak v obecné rovině, tak s ohledem na specifika konkrétního odvětví. Myslivecká stráž se tak, jak vyplývá i z jejího označení, věnuje mimo jiné i ochraně oprávnění a povinností na honebních pozemcích, případně na základě výjimky udělené orgánem státní správy myslivosti i na pozemcích nehonebních (Vyskot et al., 1962).

Toto vše se ale musí konat s pečlivým ohledem na přírodu jako celek. Ne nadarmo je ochrana přírody včetně volně žijící zvěře zájmem mnoha více či méně vyspělých zemí po celém světě. Rees (2018) deklaruje, že v Kanadě je dle zákona zakázáno volné odebrání divoce žijících zvířat z přírody, jejich zabíjení či držení v zajetí, nehledě na to, zda jsou živá, či ne. V americkém státě Arizona je toto specifikováno širěji, když zde zákon u volně žijících živočichů zakazuje jejich pronásledování, střílení, lov, rybaření, zabíjení, zajímání či chytání do ok nebo sítí.

V Austrálii je za základ ochrany považováno posouzení reálného stavu s podmínky stanovenými tzv. „welfare 5“, tedy základními 5 pravidly pro původně zvýšení užitkovosti hospodářských zvířat, tak jak je definovala Brambellova komise v roce 1965, a sice moci se otočit, vstát, lehnout si, očistit si tělo a natáhnout končetiny. Těchto 5 základních pravidel bylo posléze Britskou radou pro ochranu zvířat přepracováno na obecné požadavky

5 základních svobod, mezi které se dodnes řadí osvobození od hladu a žízně, od nepohody, od bolesti, zranění a nemoci, od strachu a deprese a svoboda pro přirozené chování (Hanzal, 2017). Za porušení těchto 5 základních svobod hrozí pachateli pokuta ve výši až 22.500 AD nebo 1 rok odnětí svobody, v případě závažnějšího porušení pokuta až 75.000 AD nebo odnětí svobody až na 2 roky. V Izraeli je lov volně žijících zvířat komerční záležitostí, která je ovšem rovněž regulována v rámci zásad přiměřenosti a ochrany zvířat proti týrání. Je zde zdůrazněna etika lovu, tedy zákaz používání pastí, sítí, lepidel, oslňování zvířat prudkým světlem, jejich pronásledování a lov z motorových vozidel, štvání psy apod. V Brazílii je ochrana nejen volně žijících zvířat zakotvena přímo v Ústavě z roku 1988 (Cao et White, 2016).

Výše uvedená ochrana samozřejmě nenáleží pouze volně žijící zvíři užitečným člověkem a člověka „neohrožující“, nýbrž tuto ochranu zaslужují i predátoři. Tak jako do krajiny náleží původní flora, kdy se například na území České republiky mění poměr zastoupení jehličnanů a listnáčů, tak do krajiny patří i karnivoři. Jedním z nejzajímavějších nálezů moderní ekologie je to, že ekosystémy bez velkých predátorů se chovají radikálně odlišně od těch, které je udržují. Některé z nich řídí dynamické procesy – trofické kaskády, které rezonují v celém potravinovém řetězci. Ukázalo se, že tyto masožravci jsou v konečném důsledku nositeli života (Wuerthner et al., 2015).

Příroda je národním bohatstvím každého jednotlivého státu, v jehož zájmu, resp. v zájmu jeho občanů a i budoucích generací je toto bohatství zachovat. Je tedy třeba postupovat tak, aby činnost člověka neohrožovala fungování velkých přírodních společenstev, naopak aby směřovala k jejich ochraně a rozvoji. Jedním z prostředků k dosažení tohoto cíle je i lov, za předpokladu, že neohrožuje budoucnost druhů a pokud udržuje v dobrém stavu dědictví, které tvoří faunu (Moinot, 1996).

S mysliveckou stráží, tak jak ji známe u nás, se můžeme setkat ještě například na Slovensku, které má v této oblasti s námi úzce spojený právní základ i tradice. V dalších evropských i mimoevropských zemích se ochrana myslivosti, volně žijící zvíře a přírody jako takové řeší porůznu.

Raschauer (2009) uvádí, že v Rakousku výkon státní správy smí být přenesen i na fyzickou osobu, avšak tato osoba není součástí organizační struktury úřadu, pod který spadají kompetence v daném odvětví. V rámci zákonné úpravy, která se v jednotlivých spolkových zemích ještě liší, je možno v základní rovině rozlišovat tyto instituty (Holzinger, 2006):

- Jagdaufseher – myslivecký dozor,
- Forstschutzorgane – dozorový orgán nad lesy,
- Feldschutzorgane – orgán ochrany polí,
- Gewässeraufsichtsorgane – dozorový orgán nad vodami,
- Fischereiaufsichtsorgane – dozorový orgán rybolovu,
- Naturschutzorgane – orgán ochrany přírody,
- Umweltschutzorgane – orgán ochrany životního prostředí.

Pro ilustraci ve spolkové zemi Voralbersko dle tamního zákona o myslivosti⁵ a souvisejícího nařízení zemské vlády k tomuto zákonu⁶ má nájemce honitby za povinnost ustanovit mysliveckou stráž a v případě výměry honitby větší jak 1 800 ha pak dokonce musí být touto stráží ustaven profesionální lovec, tzv. Berufsjäger.⁷ Oprávnění a povinnosti myslivecké stráže jsou velmi obdobná s těmi, jaká známe z českého zákona o myslivosti.

Oproti tomu velký rozdíl v právní úpravě ochrany volně žijící zvěře můžeme nalézt v Čínské lidové republice. Harris (2015) uvádí, že ochranu volně žijící zvěře mají v kompetenci úřady lesní správy na úrovni okresů. Fyzickým osobám zde zákonem na ochranu volně žijící zvěře z roku 1988 pravomoc k zastoupení tohoto úřadu není dána, ti smí pouze příslušnému úřadu ohlásit zjištěné protiprávní jednání. Ve zvlášť vymezených loveckých oblastech, jako jsou Gurengou, Dulan, KIHA apod., pak tuto pravomoc přejímají přímo zaměstnanci těchto oblastí, i když také v omezené míře. Je jim totiž umožněno pytláky ohlásit, případně zadržet, ale nikoliv je přímo zatknout.

⁵ Gesetz über das Jagdwesen (Jagdgesetz), LGBL. Nr. 32/1988

⁶ Verordnung der Landesregierung über das Jagdwesen, LGBL. Nr. 24/1995

⁷ § 51 odst. 2, Gesetz über das Jagdwesen (Jagdgesetz), LGBL. Nr. 32/1988

To, že se dnešní pojetí myslivosti stále více odklání od samotného lovu a chovu až k ochraně přírody a životního prostředí dokládá i judikatura českých soudů. Konkrétně v odst. 70 Nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 13. prosince 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se Ústavní soud vyjádřil, že v podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí - zvěře. Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody.⁸

Jak je výše uvedeno, mysliveckou stráž ustanovuje orgán státní správy myslivosti, nejčastěji obecní úřad obce s rozšířenou působností. V České republice dále do soustavy orgánů státní správy myslivosti řadíme Ministerstvo zemědělství, na území národních parků pak Ministerstvo životního prostředí, dále krajský úřad v přenesené působnosti, na území hlavního města Prahy Magistrát hlavního města Prahy.

Podobná regulace ze strany státu s větší či menší ingerencí poradních orgánů, jakými jsou v České republice např. Myslivecká rada Ministerstva zemědělství, či Myslivecká rada ČMMJ, jakožto největší tuzemské myslivecké organizace, se objevuje i v mnoha dalších evropských zemích, kde se myslivost historicky vyvíjela.

Kupříkladu hlavním orgánem činným v ochraně přírody v Maďarsku je Ministerstvo životního prostředí a vody, ale zároveň velmi silného postavení v systému ochrany přírody se dostává i jednotlivým správám národních parků. Počínaje rokem 1996, spolu s účinností nového zákona na ochranu přírody, byl

⁸ srov. odst. 70 Nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 13.12.2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vyhlášený dne 21.03.2007 ve Sbírce zákonů ČR pod č. 49/2007 Sb., [online], [cit. 14-08-2019], dostupné z:

<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=49/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

zřízen též Národní výbor pro životní prostředí jako poradní orgán vlády, který vytváří prostor pro účast nevládních organizací v rozhodovacích procesech (Ptáček, 2005).

V mimoevropských zemích toto bývá uspořádáno porůznu. V Africe je lov spojen s výrazným ekonomickým přínosem v rámci poplatkového odlovu, jenž je silně regulován z hlediska ochrany tamní fauny a umožněn jen na vybraných lokalitách, kde se smí lovit bezpečně a legálně. V mnohých zemích představuje lov obrovský finanční příjem, z něž je následně čerpáno k budování nových cest, ke zlepšení biotopů a zvláště k vybavení protipytláckých oddílů (Moinot, 1996).

Mimo tato oficiálně uznaná území určená k lovu je lov zvěře velmi přísně regulován. Většina afrických zemí je signatáři CITES⁹. Kupříkladu v Botswaně je možno lovit pouze na základě vydaného povolení v období od druhého úterý v dubnu do druhého úterý v listopadu. Výjimku mají místní obyvatelé, kteří smí ulovit volně žijící živočichy neuvedené na seznamech CITES za účelem své obživy, příp. obživy svých rodinných příslušníků. Na turisticky oblíbeném Mauriciu je povolování lovu v gesci místní policie. V Ghaně, která k úmluvě CITES přistoupila v roce 1975 s účinností k 12. únoru 1976, je veškerý lov volně žijících živočichů zakázán. Pouze tamní ministerstvo zemědělství – oddělení myslivosti a (ochrany) volně žijících živočichů¹⁰ smí udělit povolení za účelem získání jedinců pro muzejní, či vědecké účely nebo pro jejich umístění do zoologických zahrad. Stejně tak je tomu např. v Egyptě, Zimbabwe, Etiopii nebo Somálsku (Klemm et Lausche, 1987).

V České republice je počet honiteb oproti Africe nespočetně větší, na druhou stranu s neporovnatelně menší rozlohou. Ta v České republice činí v průměru 982 ha (Kamler et al., 2011). Důležitým termínem je zde i honitba. Její definice

⁹ Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora), jež byla schválena roku 1973 ve Washingtonu

¹⁰ Ministry of Lands – Department of Game and Wildlife

je obsažena v § 2 písm. i) ZoM a rozumíme jí soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti dle tohoto zákona (Vach et al., 2010). V tomto ohledu je nutno doplnit, že co se týká oprávnění myslivecké stráže, pak pod pojem honitba (např. § 14 odst. 1 písm. a)) je nutno z důvodu ochrany veřejného zájmu podřadit i nehonební pozemky v obvodu honitby, nejedná-li se o oplocené pozemky, či o pozemky, kam je vstup povolen pouze na základě zvláštního povolení (Petr, 2015).

Počet členů myslivecké stráže v České republice není přesně znám, dle dostupných pramenů jich je cca 17 190 (Vosátka et al., 2013). Toto číslo ale není přesné, může být poněkud zavádějící, neboť je odrazem propočtu rozlohy uznaných honebních pozemků vůči zákonné povinnosti, kdy na každých započatých 500 ha honitby musí být ze zákona ustanovena 1 myslivecká stráž. Zákon ale nevylučuje, aby jedna osoba vykonávala funkci myslivecké stráže ve více honitbách. Potom v takovém propočtu dochází k duplikaci.

5.3 Požadavky pro ustanovení mysliveckou stráží

Mysliveckou stráží by měl být ustanoven zkušený myslivec, povětšinou se jím stává člen mysliveckého spolku, který je uživatelem honitby, neboť tento by měl mít také nejlepší povědomí o vymezení honitby, orientaci v terénu, přehled o ostatních členech spolku apod. Není to však zákonnou podmínkou, a tak smí být mysliveckou stráží ustanoven i myslivec, jenž členem místního spolku není. Tomuto odpovídá i skutečnost, že zákon o myslivosti neomezuje možnost výkonu funkce myslivecké stráže ve více honitbách (Bednář, 2012).

K tomuto je třeba doplnit, že ačkoliv náš právní řád, konkrétně zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, v § 23 a násl. definuje fyzické osoby a v § 118 a násl. uvádí existenci osob právnických, tak nejen ze ZoM, ale i ze samotné povahy věci plyne, že mysliveckou stráží smí být ustanovena pouze osoba fyzická, nikoliv osoba právnická (Staněk et Řehák, 2000).

Mysliveckou stráží se tak mohou stát i dle názoru Františka Koldy (2004) osoby starší 21 let, s trvalým pobytem na území České republiky, právně bezúhonné, svéprávné, fyzicky a zdravotně způsobilé pro výkon funkce myslivecké stráže, které před OSSM prokázaly znalost práv a povinností myslivecké stráže v souladu se ZoM a prováděcími právními předpisy, které dále složily předepsaný slib, byl jim vydán platný lovecký lístek a zbrojní průkaz, jsou řádně pojištěny, a které vyslovily s ustanovením do funkce písemný souhlas.

Tyto obecné náležitosti, uvedené v § 12 odst. 3 ZoM, jsou blíže rozvedeny ve vyhlášce Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti. Jednak je zde např. uvedeno, jak posuzovat fyzickou a zdravotní způsobilost, kdo vydává zdravotní posudek o této způsobilosti, ale také jakým způsobem se skládá vědomostní test, kterým má uchazeč prokázat znalost příslušné legislativy.

Místopředseda Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Bohuslav Petr, Ph. D., (2015) pak uvádí, že § 1 odst. 5¹¹ upravuje náležitosti testu, jímž se prověřují znalosti uchazeče o výkon funkce myslivecké stráže, a to do té míry, že uvádí oblasti, kterých se musí testové otázky týkat (problematika přestupkového řízení, práva a povinnosti myslivecké stráže, trestný čin pytláctví atd.). Zákon, ani prováděcí vyhláška neupravuje žádný vzor testu, toto nechává čistě v dispozici OSSM, které testy uchazečům zadávají. Jediným požadavkem je počet testových otázek, a sice že jejich minimální počet musí činit 20.

Zajímavé je posuzování bezúhonnosti uchazeče. Oproti mnohým jiným odvětvím je zde posouzení bezúhonnosti přísnější, když orgán státní správy myslivosti žádá opis z rejstříku trestů, nikoliv pouhý výpis. Dojde-li tedy v souladu s § 105 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, k zahlazení odsouzení, a obecně se pohlíží na pachatele dle § 106 trestního zákoníku jako by nebyl odsouzen, pak při ustanovování myslivecké

¹¹ vyhlášky Ministerstva zemědělství ČR č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti

stráže se k tomuto zahlazení odsouzení v případě, kdy se jednalo o úmyslný trestný čin, nepřihlíží. Naopak nevylučuje se ustanovení uchazeče myslivecké stráže, pokud byl odsouzen za trestný čin nedbalostní.

Veškeré tyto náležitosti by měly být ještě opřeny o osobnost člena myslivecké stráže jakožto odpovědného myslivce, když jeho spolehlivost, mravní základ a etika má vycházet z jeho vlastních charakterových vlastností, získaných znalostí a praktických zkušeností, stejně tak jako úcty k lidem, ke zvířím a hlubokých citů k přírodě a všemu živému (Vach et al., 1997).

5.4 Oprávnění a povinnosti myslivecké stráže

Dbát na etiku a vztah ke všemu živému a přírodě je důležité z toho důvodu, že člen myslivecké stráže při výkonu své funkce vystupuje jako úřední osoba¹² a jako takové jsou jí dána mnohá oprávnění a zároveň povinnosti, jejichž úmyslným či nedbalostním opomenutím nejen ohrožuje cíl svého působení, ochranu myslivosti a přírody, avšak ohrožuje i sama sebe, neboť její počínání se tak může dostat do rozporu se zákonem, a to nejen v přestupkové rovině, ale i v rovině trestně-právní. Také je třeba připomenout, že ač myslivecká stráž jako úřední osoba nemá pevně stanovené „úřední hodiny“, dle platné legislativy působí jako úřední osoba kdykoliv, kdy se ocitne v honitbě pro kterou je ustanovena bez ohledu na to, za jakým účelem do honitby vstupuje¹³.

Oprávnění myslivecké stráže nejsou vztažena pouze vůči ostatním myslivcům, ale dopadají na širokou veřejnost, jež se pohybuje v honitbě, pro kterou

¹² § 127 odst. 1 písm. i) TZ – Úřední osobou je fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

¹³ usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. září 2015, sp.zn. 6 Tdo 1014/2015, [online], [cit. 18-03-2020], dostupné z:

<http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/63963819922CBC14C1257F2B00205760?openDocument&Highlight=0>

je myslivecká stráž ustanovena. Člen myslivecké stráže by tedy nejen kromě plnění svých práv a povinností měl svou funkci a myslivost kladně reprezentovat.

Fyzická osoba, která vykonává funkci stráže, si musí být při výkonu práv (oprávnění) stráže vždy vědoma, že jedná jako úřední osoba, která v daném odvětví, místě a čase zastupuje státní moc. To znamená, že myslivecká stráž musí vystupovat a působit důstojně, důsledně a spravedlivě. Ačkoliv není předepsán žádný stejnokroj pro mysliveckou stráž, rozhodně je vhodné i dbát i na přiměřené oblečení a celkový vzhled (Staněk et Řehák, 2000).

Postavení myslivecké stráže na úroveň úřední osoby (dříve veřejného činitele) deklaroval Nejvyšší soud České republiky v mnoha svých rozhodnutích. Můžeme zde jmenovat např. usnesení ze dne 24. června 2009, sp.zn. 3 Tdo 659/2009¹⁴, zabývající se případem, kdy pachatel podezřelý z pytláctví najížděl svým vozidlem na místní lesní komunikaci na členy myslivecké stráže a soudem bylo stvrzeno, že se jednalo o útok na veřejného činitele dle § 155 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v tehdy platném znění, či usnesení téhož soudu ze dne 12. března 2008, sp.zn. 3 Tdo 56/2008¹⁵, hovořící o zneužití pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona a poškozování cizí věci dle § 257 odst. 1 trestního zákona, ve chvíli, kdy člen myslivecké stráže zastřelí volně pobíhajícího psa v rozporu se zákonem o myslivosti, konkrétně

¹⁴ usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. června 2009, sp.zn. 3 Tdo 659/2009, [online], [cit. 15-08-2019], dostupné z:

<[¹⁵ usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. března 2008, sp.zn. 3 Tdo 56/2008, \[online\], \[cit. 15-08-2019\], dostupné z:](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0CA0A55B617E9EFAC1257A4E00658279?openDocument&Highlight=0,></p></div><div data-bbox=)

<[28](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/D953107BC076528AC1257A4E0065A67E?openDocument&Highlight=0,></p></div><div data-bbox=)

v tomto případě v rozporu s § 14 odst. 1 písm. e) ZoM, neboť se jednalo o psa loveckého plemene.

Usmrcení volně pobíhajícího psa v rozporu s § 14 odst. 1 písm. e) ZoM bývá ze strany myslivecké stráže velmi častým prohřeškem. Proto se tato problematika poměrně často objevuje i v odborné literatuře právní. Současný ústavní soudce Jaroslav Fenyk publikoval, že jestliže člen mysliveckého sdružení upozoruje za snížené viditelnosti psa, který sedí v nepřehledném terénu, chová se klidně, nehledá ani nepronásleduje zvěř ani se k ní neplíží, musí jej to vést k úvaze, že v blízkosti může být člověk vedoucí psa. Způsobí-li člen mysliveckého spolku za těchto okolností ublížení na zdraví jiné osobě, odpovídá za ně z nevědomé nedbalosti podle § 5 písm. b) tr. zák.¹⁶ (nyní § 16 odst.1 písm. b) tr. zák.¹⁷). Úmyslné zastřelení psa za uvedených okolností, tj. bez splnění podmínek uvedených v § 14 odst. 1 písm. e) zák. č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vykazuje podle okolností znaky trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 tr. zák. (nyní § 228 tr. zák.), popřípadě přestupku podle § 50 odst. 1 písm. a) PřesZ¹⁸ (Fenyk et al., 2010).

Výše uvedený konkrétní příklad sice nehovoří o pachateli jako o členu myslivecké stráže, jen o členu mysliveckého sdružení, na druhou stranu valná většina členů myslivecké stráže bývá i členy mysliveckých sdružení, resp. dnešních spolků.

U tohoto konkrétního odstavce se ještě na chvíli pozdržím, a to z důvodu vysvětlení pojmu vzdálenosti 200 metrů od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení. V dřívější právní úpravě bylo toto oprávnění formulováno lehce odlišně.

¹⁶ zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v tehdy platném znění

¹⁷ zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v tehdy platném znění; zákon byl zrušen a po rekodifikaci přestupkového práva nahrazen zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, které vešly v účinnost ke dni 1. července 2017

Rakušan (1988) vyjmenovával zejména tato oprávnění myslivecké stráže, kdy myslivecká stráž smí:

- ve vzdálenosti více jak 200 m od nejbližšího trvale obydleného domu usmrtit toulavého psa, který prokazatelně hledá nebo štve zvěř a není psem loveckým, slepeckým, zdravotnickým, vojenským a služebním, pokud jsou jako takoví k rozpoznání a pokud se v rámci služby nebo výcviku vzdálí od svého vůdce pouze přechodně, nebo jde-li o psa ovčáckého, jež je ve vzdálenosti menší jak 200 m od svého stáda,
- ve vzdálenosti více jak 200 m od nejbližšího trvale obydleného domu usmrtit toulavou kočku bez omezení, v kratší vzdálenosti pokud je tato přistižena při pytláčení.

Nyní se již nejedná o vzdálenost 200 metrů od nejbližšího trvale obydleného domu, ale o vzdálenost 200 metrů od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení. Ke změně znění došlo v zákoně z toho důvodu, kdy člen myslivecké stráže, který není členem místního spolku a pouze v konkrétní honitbě vykonává funkci myslivecké stráže, nemusí být plně obeznámen s osídleností obce. V praxi tak nebylo možné ihned rozeznat, zda opodál stojící stavení bylo určeno k trvalému pobytu či pouze k rekreaci.

Mnozí myslivci a členové myslivecké stráže si toto dodnes pletou a v mnoha případech si toto zákonné ustanovení vysvětlují značně po svém, kdy se domnívají, že ve vzdálenosti větší jak 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení nesmí být pes ani puštěn z vodítka. Toto ale již není problematikou § 14 odst. 1 písm. e) ZoM, nýbrž § 10 odst. 1 ZoM, kdy je nutno ze strany psovoda (jedno zda vlastníka či vedoucího) mít psa (příp. jiné zvíře) pod svým vlivem. Zákon nehovoří o povinnosti toto zvíře mít připoutané vodítkem.

Výše uvedené oprávnění usmrcovat toulavé psy a kočky se překrývá s oprávněními mysliveckého hospodáře. Obecně je těchto společných oprávnění více. Mezi oprávnění mysliveckého hospodáře tedy můžeme zařadit vypracovávání návrhu plánu hospodaření a statistického výkazu o stavu honitby; zastupování uživatele honitby při jednání týkajícím se mysliveckého

hospodaření; kontrolování ulovené zvěře a jejího označení; kontrolu osob, které v honitbě loví zvěř; usmrcování zvířat škodlivých myslivosti, zdivočelých domácích zvířat a volně se pohybujících zvířat z farmových chovů zvěře; vedení společných lovů; zabezpečování chovu, lovu a ochrany zvěře; navrhování uživateli opatření k řádnému mysliveckému hospodaření a vedení záznamů o hospodaření v honitbě (Červený et al., 2010).

Kromě těchto společných oprávnění přísluší myslivecké strážci ještě několik dalších, která jsou vyjmenována v § 14 odst. 1 ZoM. Je ale nutné nezapomínat, že s těmito oprávněními souvisí povinnosti myslivecké stráže uvedené v § 15 ZoM. § 15 ZoM je na první pohled velice stručný, de facto obsahuje „pouze“ 4 povinnosti (prokázat se při své činnosti průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak; dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti; oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby nebo orgánu, který ji ustanovil, popřípadě v neodkladných případech též orgánům policie nebo příslušným orgánům státní správy; zabezpečit průkaz myslivecké stráže a služební odznak proti zneužití, ztrátě a odcizení; případné takové skutečnosti je neprodleně oznámit orgánu, který jí průkaz a odznak vydal; tyto povinnosti se doplňují ještě o povinnost obsaženou v § 14 odst. 2 ZoM, kde je stanoveno, že myslivecká stráž, která usmrtila psa nebo kočku, zdivočelé hospodářské zvíře nebo označené zvíře z farmového chovu zvěře, je povinna o tom neprodleně informovat jeho vlastníka, pokud je známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit (Bejček et al., 2009).

Povinnost nosit a prokazovat se odznakem se státním znakem a průkazem myslivecké stráže se objevuje i v dřívějších právních úpravách. V praxi ani není možné se prokázat kontrolovaným osobám jiným způsobem (Wolf et al., 1977).

Povinnost zabezpečit průkaz a odznak myslivecké stráže také není třeba více rozebírat, zde je jasné, že myslivecká stráž musí toto činit k zabránění jejich zneužití a přisvojení si pravomoci úřední osoby jinou osobou, která by toho chtěla docílit například neoprávněným ukládáním pokut, či odebráním zbraně.

Povinnost informovat vlastníka usmrceného psa, kočky či zdivočelého hospodářského zvířete nebo označeného zvířete z farmového chovu, je splnitelná pouze v případě, kdy je myslivecké strážní tento vlastník znám. V případě označených zvířat z farmového chovu, nebo psa s obojkem a známkou, lze tyto vlastníky poměrně dobře dohledat. Problém je, pokud dojde k usmrcení např. toulavé kočky bez jakéhokoliv identifikátoru. Pak je otázkou, zda informaci o usmrcení kočky sdělovat alespoň způsobem v místě obvyklým – ať už v místním tisku, rozhlase apod. Dle názoru JUDr. Bohuslava Petra, Ph. D., je myslivecká stráž osvobozena od povinnosti dohledávat vlastníka usmrceného zvířete v případě, kdy vlastník není známý. Po myslivecké strážní nelze požadovat, aby složitě zjišťovala, kdo je vlastníkem usmrceného zvířete (Petr, 2015). Nutno ale připomenout, že dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, kde je stanoveno, že každý má právo vlastnit majetek (usmrcené zvíře) a toto vlastnické právo požívá zákonné ochrany. Člen myslivecké strážní by se tak měl vlastníka pokusit informovat přinejmenším právě výše uvedeným způsobem v místě obvyklým, nebo podat informaci na místní obecní úřad, či prostřednictvím např. sociálních sítí apod.

Dosud uvedené povinnosti jsou ve své podstatě snadno definovatelné. Horší je to s obecnou povinností dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti. Málokdo si při čtení této povinnosti uvědomí, co všechno v sobě obsahuje. Právě její stručnost zapříčiňuje obrovskou rozmanitost výkladu v praxi.

Tato povinnost je úzce spojena s § 11 ZoM – s povinnostmi uživatelů honiteb pečovat o zvěř. A to nejen ji přikrmovat v době nouze, ale i zabezpečovat její přežití v extrémních podmínkách, zejména při živelních pohromách.

Dle Dyka (1946) je zdravá zvěř přírodou dobře vybavena ke snášení vlivů živelních a jen zřídka jim podléhá bezprostředně. Nutnou pomoc ale vyžaduje při přírodních kalamitách, jakými jsou náhlé povodně a zátopy v nížinách a lužních lesích. Zátopy během jarního tání jsou nebezpečnější i z toho důvodu, že se jedná o čas reprodukce a kladení mláďat. Péče o zvěř při povodních je nezbytná, zejména tam, kde životní prostředí zvěře nebylo upraveno k zamezení ztrát vybudováním záchranných pahorků (hrudů) a hrází.

Obdobně se k této problematice staví i Vladimír Čechura v knize „Myslivost a právo“, kde výše uvedené doplňuje o povinnost činit vhodná opatření v době nouze, s níž zákon spojuje zakázaný způsob lovu v blízkosti krmelců a slanisk a dále samozřejmě povinnost zvěř přikrmovat (Čechura et al., 2000).

5.5 Řešení protiprávního jednání mysliveckou stráží

V rámci svého působení je povinností myslivecké stráží v případě zjištění nedostatků či porušování ZoM ohlásit protiprávní konání příslušnému orgánu státní správy myslivosti, nebo udělit na místě osobě, která se proti ZoM provinila, pokutu.

V případě zjištění protiprávního jednání myslivecká stráž, po prokázání se průkazem myslivecké stráže a služebním odznakem, vyzve pachatele k prokázání své totožnosti. Prokázání totožnosti smí myslivecká stráž požadovat právě pouze od osob, které přistihne při protiprávním jednání, případně od dalších osob, stanoví-li tak ZoM. Analogicky nesmí myslivecká stráž zjišťovat totožnost osob svévolně, či z důvodu osobních rozporů s kontrolovanou osobou, které by tímto konáním chtěla pouze „znepříjemnit den“ (Staněk et Řehák, 2000).

Souhlasí-li pachatel s projednáním přestupku na místě, projedná myslivecká stráž přestupek tzv. příkazem na místě a vydá přestupci příkazový blok. De facto se jedná o tutéž blokovou pokutu, jak jsme ji znali z přestupkového zákona před rekonstrukcí přestupkového práva.

Blokové, nyní příkazní řízení, je zjednodušenou formou řízení o přestupcích. Tomu, kdo se dopustí přestupku, příslušný orgán¹⁹ uloží bez dalšího projednávání zpravidla na místě spáchání přestupku pokutu tzv. příkazovým blokem. Přestupek ale musí být řádně a v souladu s právními předpisy zjištěn, nestačí jej vyřešit domluvou, či toto řešení zákon nepřipouští a přestupce protiprávní čin nerozporuje a je ochoten pokutu uhradit (Fiala et al., 2008).

¹⁹ myslivecká stráž v danou chvíli zastupuje a vystupuje jako orgán státní správy myslivosti

Po zrušení zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jsou veškeré přestupky fyzických a právnických osob na úseku myslivosti definovány v § 63 a násl. ZoM. Zároveň jsou zde uvedeny sankce, které budou za protiprávní jednání uloženy. Narozdíl od zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich nelze dle ZoM projednat přestupek tzv. domluvou, tedy při projednání přestupku vždy musí být uložen peněžité trest.

Minimálně pokutou, ne-li závažnější sankcí bývá pokutován nejznámější – nikoliv však nejčastější - přestupek, popřípadě trestný čin, kterým je pytláctví. V ZoM není oproti § 304 trestního zákoníku pytláctví definováno, v přestupkové rovině se jedná de lege o neoprávněný lov, případně o zakázaný způsob lovu, jako je střílet spárkatou zvěř broky, běhounky (posty) nebo sekaným olovem, střílet spárkatou zvěř déle jak hodinu po západu slunce a dříve jak hodinu před jeho východem, oslňovat zvěř umělým světlem, lovit zvěř z motorových vozidel, chytat do ok apod. (Volavka et al., 1953).

Čechura et al. (2000) považuje za neoprávněný lov zvěře (nerozhodné je, zda odstřelem, odchytem či jiným způsobem) lov:

- bez povolení, tj. pokud lovec nemá vydánu povolenku k lovu, či prodanou zvěř nebylo OSSM vydáno povolení k odstřelu např. samčí trofejové zvěře starší 2 let, nebo pokud se jedná o lov na nehonebních pozemcích,
- v rozporu s ustanoveními předpisů o myslivosti, tj. lov za použití umělého osvětlení, lov spárkaté zvěře střelivem o malém výkonu apod.,
- v rozporu s dalšími právními předpisy, např. lov bez zbrojního průkazu, s neregistrovanou střelnou zbraní, s nedovoleně upravenou střelnou zbraní.

Pod pojem lov (jen ve smyslu trestního zákona, nikoliv ve smyslu pojmu mysliveckého) lze zahrnout i úmyslné usmrcení zvěře autem, zemědělským strojem a dalšími pohyblivými prostředky.

Pro kvalifikaci jednání osob jako protiprávního, ať už v rovině správně-právní nebo trestně-právní, není podstatné, zda dojde k samotnému ulovení zvěře. Dnešní právní úprava vycházející z ustálené rozhodovací praxe českých soudů

zakotvuje, že postačuje i samotný pokus o ulovení. Ve stejném smyslu se vyjádřil i Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku ze dne 24. dubna 1997, sp.zn. 2 Tzn. 15/97, kdy uvedl že dokonáním trestným činem pytláctví bylo již chování tří obžalovaných spočívající v pohybu motorovým vozidlem po cizí honitbě za účelem vyhledání a ulovení volně žijící zvěře, tedy trestný čin ve stádiu pokusu (Čechura et al., 2000).

V tomto konkrétním případě se jednalo o pachatele, kteří nebyli myslivci. Obecně se ale mnohdy pytláci sensu stricto i sensu lato vyskytují i v řadách myslivců, myslivecké stráže a lesního personálu, aniž by si tito uvědomovali, že jejich počínání lze podřadit pod pojem pytláctví (Vach et al., 2015).

Tento problém není problémem pouze v České republice, ale potýkají se s ním i v zahraničí, kupříkladu na Slovensku. Jusková et al. (2008) tvrdí, že výkon rybářského práva a práva myslivosti jsou oprávněni kontrolovat členové rybářské a myslivecké stráže, což se však dle dlouhodobých zkušeností projevuje jako nepostačující. Oba druhy stráží často své úkoly neplní, případně jejich se jejich členové sami dopouštějí protiprávního jednání a podílejí se na nelegálním lovu ryb a zvěře.

Zároveň se nemusí jednat o pytláctví prováděné při samostatném lovu. Pytláctví v širším slova smyslu, tedy neoprávněného lovu, resp. lovu zakázaným způsobem, se lze dopouštět i při společných mysliveckých akcích jako jsou hony a naháňky. Už samotné způsoby lovu jsou náročné jak fyzicky, tak psychicky. Při naháňce stojí střelci zpravidla v čele a na křídlech leče, v případě dostatku střelců i tzv. „na zadáka“, a honci postupují vnitřkem leče a nahánějí zvěř na střelce. Na všechny účastněné je tímto způsobem vyvíjen tlak především z pohledu ukázněnosti, schopnosti tichého a nenápadného chování na stanovišti a uvážené střelby (Drmota, 2011).

V posledních letech, kdy je možné obstarat si zbraně různých ráží, konstrukcí a kombinací, se v myslivosti rozmáhá používání poloautomatických zbraní. Mnohdy se ale stává, že vlastníci těchto zbraní na společné akci nedodrží

zákazy stanovené v § 45 odst. 1 písm. l ZoM²⁰, zejména používají, resp. nabíjejí poloautomatické zbraně více jak zákonem připuštěnými 3 náboji.

Nejen, že je takové počínání nelegální, ale také velmi nebezpečné. Při možnosti výstřelu více ran bez mechanického přebíjení ztrácí lovec přehled o směru střelby ve vazbě k postavení ostatních účastníků lovu. K tomuto tématu se vyslovily již i orgány Evropských společenství, předchůdce dnešní Evropské unie.

Kružíková et al. (2003) se věnuje rozhodovací praxi na mezinárodní, resp. unijní úrovni. Uvádí, že Evropská komise namítala v italském předpise povolené používání opakovacích a poloautomatických pušek, které umožňují nejvýše tři výstřely. To odporuje podle Komise ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice²¹ a její příloze IV. Podle ní totiž mají členské státy zakázat používání zbraní, jejichž zásobníky mohou pojmout více než dva náboje.

Článek 9 ovšem na druhou stranu stanoví, že používání zbraní, které jsou vybaveny zařízením, jež omezí počet po sobě následujících výstřelů na tři, je povoleno. Podle italské vlády je tedy účelem omezit počet výstřelů, nikoliv počet nesených nábojů. Pokud tedy italské právní předpisy povolují nosit zbraň se zásobníkem na dva náboje a třetím v nábojové komoře, neodporuje to směrnici. Tomu dal ESD²² následně za pravdu a ani v tomto bodě žaloby Komise neuspěla.

Pro doplnění je třeba ještě uvést, že myslivci, veřejnost, ale i myslivecká stráž se neřídí pouze ZoM, ale tento zákon připouští vydávání dalších legislativních aktů, kterými jsou všichni zúčastnění vázáni. V poslední době, kdy se řešil výskyt afrického moru prasat²³, byla poměrně často vydávána nařízení

²⁰ Zakazuje se střílet zvěř z poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje.

²¹ Směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, ve znění pozdějších předpisů, OJ 1979 L 103/1

²² Evropský soudní dvůr

²³ Pestis Africana Suum

k potlačení šíření této nemoci Státní veterinární správou České republiky. Oprávněným ke kontrole jejich dodržování, je mimo jiných také člen myslivecké stráže. Ten musí dohlížet i na dodržování specifických aktů státní správy, resp. orgánu státní správy myslivosti, kterým je opatření obecné povahy.

Damohorský a Stejskal (2005) odkazují na vyjádření prof. JUDr. Dušana Hendrycha, CSc., předního odborníka na správní právo a emeritního profesora Právnické fakulty Univerzity Karlovy, dle kterého se vedle klasických forem správní činnosti (rozhodnutí a právní předpis) vyvinuly jisté přechodové formy, a to jako důsledek právní úpravy nových oblastí, kde nelze plně vyhovět tradičním požadavkům na přísné oddělování jednotlivých druhů předpisů a jim vyhrazenou obsahovou náplň. Konkrétně se operuje právní úpravou a činností veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí. Opatření obecné povahy má povahu obecně konkrétního aktu a dle Hendrycha by mělo mít blíže k rozhodnutím než k právním předpisům.

Příkladem příslušného opatření obecné povahy, které je vydáváno orgánem státní správy myslivosti na základě § 9 odst. 3 ZoM²⁴ ve spojení s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je omezení vstupu veřejnosti do honitby v době hnízdění, kladení nebo odchovu mláďat, nebo provádění lovů. I za porušení těchto předpisů mohou být pachatelé mysliveckou stráží pokutováni, příp. oznámeni orgánu státní správy myslivosti k řešení přestupku.

²⁴ Na žádost uživatele honitby může orgán státní správy myslivosti, zejména v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat nebo provádění lovů, nařídít přiměřené omezení nebo i zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí, omezení jízdy koňmi a tažnými psy a omezení jiných sportovních nebo zájmových činností. Uvedená opatření se nevztahují na hospodářskou činnost vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků.

5.6 Zánik výkonu funkce myslivecké stráže

Ke zrušení či zániku výkonu funkce myslivecké stráže dochází na základě taxativně definovaných důvodů, obsažených v § 13 ZoM. Spadá sem:

- uplynutí doby, na kterou byl vystaven průkaz myslivecké stráže,
- zánikem nájmu honitby, která byla ustanovena na návrh nájemce této honitby,
- smrtí myslivecké stráže,
- doručením oznámení myslivecké stráže orgánu státní správy myslivosti o skončení výkonu funkce,
- zrušením ustanovení orgánem státní správy myslivosti.

První čtyři body netřeba více rozvádět, u pátého nutno doplnit, že orgán státní správy myslivosti může zrušit ustanovení myslivecké stráže jako nejmírnější sankci za neplnění povinností myslivecké stráže, či z toho důvodu, že člen myslivecké stráže přestal splňovat podmínky pro ustanovení dle § 12 ZoM. Toto zrušení může provést jak z moci úřední (*ex offio*), tak na návrh uživatele honitby.

Dle Petra (2015) zatímco ve výše popsaných situacích je orgán státní správy povinen zrušit ustanovení mysliveckou stráží, pak k návrhu uživatele honitby, obvykle odůvodněného porušováním právních předpisů mysliveckou stráží (nekonání, zneužívání pravomoci...), tak učinit může, ale nemusí. Zákon OSSM ponechává na jeho správním uvážení, zda je nutné, aby osobě, která se ve funkci myslivecké stráže provinila proti ZoM a souvisejícím předpisům, zrušila ustanovení mysliveckou stráží, či nikoliv, přičemž k tomuto je nutno posoudit závažnost přestupku s ohledem na celou materiální a formální stránku věci. Pokud se tato osoba nedopustí závažného porušení ZoM a prováděcích předpisů, jakožto dalších právních aktů, neznamená to ztrátu legitimacy k dalšímu výkonu funkce myslivecké stráže (toliko nepatrné porušení povinností by nemělo automaticky vést ke zrušení ustanovení). Je nasnadě, že uživatel honitby může zrušení ustanovení mysliveckou stráží navrhnout jen proto, aby se dané osoby zbavil.

6 Metodika

6.1 Literární rešerše

Byla provedena rešerše více jak 40 knižních titulů a časopiseckých článků z odborné literatury zabývající se myslivostí a dalšími souvisejícími odvětvími ve vztahu k myslivecké strážci (správní právo, právo životního prostředí apod.). Autor práce zjišťoval, nakolik se vybrané dostupné zdroje věnují praktickým aspektům aplikace práv a povinností myslivecké strážce v honitbě, aby zjistil, zda je na knižním trhu k dispozici relevantní aktuální literatura, která by byla vhodnou praktickou příručkou pro výkon funkce myslivecké strážce.

6.2 Vlastní výzkum

6.2.1 Dotazníky na ORP a AOPK ČR

Vlastní výzkum byl proveden formou dotazníku. Byly položeny 4 otázky vztahující se k výkonu funkce myslivecké strážce, ale také k výkonu funkce ostatních veřejných strážcí (lesní stráž, rybářská stráž, stráž přírody), které mají v organizační struktuře veřejné správy obdobné postavení jako stráž myslivecká. Tyto dotazy se zabývaly počtem ustanovených strážcí, počtem honiteb a uložených pokut za zjištěné přestupky, příp. postoupených podnětů příslušnému úřadu k projednání.

Ve vztahu k myslivecké strážci byly dále položeny dotazy ohledně počtu zastřelených toulavých psů a koček a dalších zavlečených a invazivních druhů.

Výzkum byl prováděn v průběhu roku 2019 v jižních Čechách, kdy otázky byly směřovány na odbory životního prostředí 7 vybraných ORP – České Budějovice, Dačice, Jindřichův Hradec, Písek, Soběslav, Trhové Sviny a Třeboň. Jelikož se ve vybrané lokalitě vyskytuje i chráněná krajinná oblast Třeboňsko, byla oslovena AOPK ČR – Správa CHKO Třeboňsko. Byla požadována data za 3 předcházející roky, tedy za roky 2016, 2017 a 2018. Odpovědi na dotazníky byly doručeny od všech oslovených respondentů.

Dotazníky byly rozeslány za účelem zjištění, zda je myslivecká stráž při plnění výkonu funkce aktivní, zda uplatňuje v praxi svá práva při zjištění

protiprávního stavu (uložení pokuty, odebrání věci, prohlídka cizího vozidla v honitbě při podezření na prevoz upytlačené zvěře...), či zda se spíš věnuje pouze odstřelu toulavých psů a koček a zavlečených a invazivních druhů. V případě, že se myslivecká stráž nevěnuje řešení protiprávních činů, pokusí se autor na základě svých zkušeností dovodit, proč tomu tak je.

6.2.2 OSSM a celní správa

Myslivecké stráže mohou ukládat pokuty na místě formou příkazu, dříve blokového řízení. Aktivita myslivecké stráže lze sledovat i na základě vyzvedávání si pokutových bloků/příkazových bloků od příslušného orgánu.

Dle § 64a odst. 3 ZoM jsou výnosy z pokut uložených mysliveckou stráží dle § 63 téhož zákona příjmem obce s rozšířenou působností. Výnosy z pokut za přestupky dle § 64 jsou příjmem SFŽP.

Dle § 92 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, odebírají správní orgány příkazové bloky od příslušného celního úřadu, plyne-li výnos do státního rozpočtu nebo jiného veřejného rozpočtu, s výjimkou rozpočtu kraje nebo rozpočtu obce, a od krajského úřadu, plyne-li výnos do rozpočtu kraje nebo do rozpočtu obce.

Prostřednictvím e-mailové komunikace byly dotázány OSSM jednotlivých ORP, por. Mgr. Emanuel Breicha z Celního úřadu pro Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích a Ing. Pavel Pöschke z Krajského úřadu Jihočeského kraje – Oddělení lesního hospodářství a zemědělství, zda u některého z těchto subjektů došlo k vyzvednutí pokutových bloků/příkazových bloků mysliveckou stráží.

6.2.3 Pozorování

Autor se otázkou aplikace práv a povinností myslivecké stráže věnoval již při studiu Právnické fakulty Masarykovy university v Brně, kde v roce 2011 psal bakalářskou práci na téma „Práva a povinnosti myslivecké stráže v kontextu správního práva“.

Dlouhodobě se tak tématem a činností myslivecké stráže ve svém okolí zabývá, čehož při zpracování současné bakalářské práce využívá a výsledky a následná doporučení vyplývají i z metody prostého pozorování.

6.2.4 Srovnávání

Dotazníky směřují i na aktivitu ostatních veřejných stráží. Data od respondentů, zahrnutá v přehledových tabulkách, je tak možno vzájemně srovnat a dovodit, nakolik jsou které veřejné stráže při uplatňování obdobných práv a povinností aktivní.

6.3 Zpracování výsledků

Informace obsažené v dostupné literatuře jsou sepsány v kapitole „5. Literární rešerše“.

Data získaná dotazníkovou metodou byla vložena do přehledových tabulek rozdělených na obecné informace týkající se všech veřejných stráží z pohledu správně-právní aktivity a na tabulky týkající se myslivecké stráže – odstřelu toulavých psů a koček a zavlečených a invazivních druhů, tedy z pohledu práva životního prostředí. Přehledové tabulky jsou doplněny komentáři autora.

7 Výsledky

7.1 Dotazníky ve správně-právní rovině

Na základě rozeslaných dotazníků na ORP České Budějovice, Dačice, Jindřichův Hradec, Písek, Soběslav, Trhové Sviny a Třeboň, kde orgány odboru životního prostředí odpovídaly na níže uvedené otázky, byla zjištěna data zanesená do přehledových tabulek.

Dotazy:

- 1) Jaký je počet ustanovených mysliveckých, lesních a rybářských stráží v rámci konkrétní ORP?
- 2) Jaký je počet honiteb v rámci konkrétní ORP?
- 3) Zda a kolik bylo uloženo pokut mysliveckou, lesní a rybářskou stráží v blokovém/příkazním řízení v letech 2016-2018 v rámci konkrétní ORP?
- 4) Zda a kolik bylo příslušnému úřadu od myslivecké, lesní a rybářské stráže v letech 2016-2018 postoupeno podnětů k prošetření a rozhodnutí?

Přehledové tabulky se získanými daty::

Tabulka č. 1 – data od respondentů ve vztahu k myslivecké stráží

	České Budějovice	Dačice	Jindřichův Hradec	Písek	Soběslav	Trhové Sviny	Třeboň
1)	184	116	232	152	72	104	122
2)	76	28	85	52	27	40	54
3)	0	0	0	0	0	0	0
4)	0	0	0	0	0	0	0

Tabulka č. 2 – data od respondentů ve vztahu k lesní stráž

	České Budějovice	Dačice	Jindřichův Hradec	Písek	Soběslav	Trhové Sviny	Třeboň
1)	27	25	47	24	2	6	11
3)	0	0	0	0	67	0	0
4)	0	0	2	0	0	0	0

Tabulka č. 3 – data od respondentů ve vztahu k rybářské stráž

	České Budějovice	Dačice	Jindřichův Hradec	Písek	Soběslav	Trhové Sviny	Třeboň
1)	43	20	42	53	22	11	35
3)	0	0	0	0	0	0	0
4)	242	0	1	65	54	5	12

Jak je patrné, aktivita v rámci uplatňování oprávnění myslivecké a lesní stráže je v reálném životě mizivá, jedinou aktivní stráž se jeví stráž rybářská, výjimečně na Soběslavsku lesní stráž.

Co se týká stráže přírody, níže je připojena odpověď vedoucího pracovníka Správy CHKO Třeboňsko, spadající pod AOPK ČR, RNDr. Miroslava Hátleho, CSc.:

„Z několika důvodů, zejména finančních, nemáme stráž přírody zatím v CHKO Třeboňsko zřízenou. Aktivita spadající jinde do náplně stráže přírody vykonávají v rámci svých pracovních náplní naši zaměstnanci. Není to tedy nijak odlišeno od jiné dozorové, kontrolní a sankční činnosti našeho orgánu ochrany přírody. Do konce roku 2019 bychom rádi měli jmenovaného jednoho profesionálního strážce (opět z řad zaměstnanců) a uvažujeme o podchycení několika vhodných dobrovolníků - čekatelů.“

7.2 Aktivita z pohledu práva životního prostředí

Z výše uvedených dat vyplývá, že myslivecká stráž není aktivní na poli vymáhání zákonných ustanovení od osob pohybujících se v honitbě. Přesto je stráž aktivní, avšak v oblasti odstřelu toulavých psů, koček a zavlečených a invazivních druhů. Níže uvedená data je ale třeba brát v potaz s rezervou, neboť v rámci zveřejňovaných statistik se nerozlišuje, kolik těchto zvířat bylo usmrceno členy myslivecké stráže a kolik mysliveckými hospodáři, kteří v tomto ohledu mají totožná oprávnění.

Tabulka č. 4 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazivních druhů za ORP České Budějovice v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	5	82	0	5	0	0
2017	3	75	0	4	0	0
2018	8	86	0	6	0	0

Tabulka č. 5 – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazivních druhů za ORP Dačice v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	1	71	0	0	16	0
2017	1	61	0	1	20	0
2018	0	74	0	1	18	0

Tabulka č. 6 – – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Jindřichův Hradec v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	0	108	0	2	24	0
2017	0	98	0	0	16	0
2018	1	98	0	0	11	0

Tabulka č. 7 – – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Písek v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	1	120	0	2	1	0
2017	1	136	0	3	0	0
2018	0	125	0	0	6	6

Tabulka č. 8 – – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Soběslav v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	0	65	0	1	11	0
2017	4	81	0	1	3	0
2018	0	66	0	0	2	0

Tabulka č. 9 – – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Trhové Sviny v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	0	50	0	1	2	0
2017	0	25	0	1	4	0
2018	1	41	0	1	2	0

Tabulka č. 10 – – počty odstřelených toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů za ORP Třeboň v letech 2016-2018

rok	toulavý pes	toulavá kočka	mýval severní	psík mývalovitý	norek americký	nutrie říční
2016	1	51	0	0	8	0
2017	0	39	0	0	11	0
2018	0	27	0	0	42	0

7.3 Pokutové a příkazové bloky

Na položené dotazy ohledně vyzvedávání si pokutových bloků/příkazových bloků mysliveckou stráží bylo pracovníky jednotlivých ORP, por. Mgr. Emanuelem Breichou z Celního úřadu pro Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích a Ing. Pavlem Pöschkem z Krajského úřadu Jihočeského kraje – Oddělení lesního hospodářství a zemědělství, sděleno, že jak v období účinnosti zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tak v období účinnosti současného zákona o odpovědnosti za přestupky do data podání odpovědi, tj. 01.01.2016 do 29.10.2019, nebyl ani u jednoho z výše uvedených orgánů vyzvednut jediný pokutový či příkazový blok mysliveckou stráží.

8 Diskuze

Diskuze bývá prostorem pro konfrontaci vlastních výsledků s výsledky ostatních autorů. V rámci literární rešerše však nebylo zjištěno, že by se nějaký jiný autor takovému tématu věnoval. Dostupné zdroje uvádí pouze popisné informace o existenci myslivecké stráže, ale nevěnují se již jejich praktickému uplatňování. V rámci diskuze tak bude uvedeno spíše úvahou, proč myslivecká stráž není ve svém přístupu aktivní, ačkoliv by mohla být.

8.1 Vydávání a vyzvedávání příkazových bloků

Dle mých zjištění dochází od účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky k nedorozuměním ohledně výkladu zákonného ustanovení, u koho si mají myslivecké stráže příkazové bloky vyzvedávat.

Pracovníci ORP se domnívají, že jim vydávání příkazových bloků nepřísluší a odkazují členy myslivecké stráže na celní úřad. Výnosy z pokut uložených mysliveckou stráží jsou ale příjmem ORP, tedy dle § 92 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky odebírají správní orgány tyto příkazové bloky od krajského úřadu.

Jelikož myslivecká stráž není správním orgánem, pouze úřední osobou, které jsou právními předpisy svěřena určitá oprávnění, pravomoci a povinnosti v oblasti ochrany myslivosti, pak správním orgánem, který by si měl od krajského úřadu příkazové bloky vyzvedávat a poskytovat myslivecké stráží, je nadále ORP, resp. příslušný orgán státní správy myslivosti.

8.2 Myslivecká stráž = povinné zlo

Nevyzvedávání si příkazových bloků je podmíněno i tím, že mnoho mysliveckých spolků bere ustanovení myslivecké stráže jako povinné zlo. Určí se někdo z jejich řad (aby jim do honitby náhodou nepřišel někdo cizí), ten, resp. ti, neboť zpravidla jsou ustanoveny v honitbě dle výměry min. 2 myslivecké stráže, se naučí potřebné znalosti ke zkoušce, ale tím to pro ně končí.

Téměř stoprocentní většina takto ustanovených mysliveckých stráží nemá právní povědomí, neví, jak se přestupky řeší. Ponejvíce je problém se zajišťováním a prováděním důkazů. Sami pracovníci ORP jsou svým způsobem rádi, že je myslivecká stráž v tomto ohledu neaktivní, neboť pokud by osoba podezřelá ze spáchání přestupku nesouhlasila s udělením pokuty na místě a požadovala by postoupení věci do správního řízení, valná většina takto postoupených případů by skončila vydáním rozhodnutí zprošťujícím viny z důvodu „in dubio pro reo“ – v pochybnostech ve prospěch podezřelého, resp. obviněného. Zde evidentně z důvodu chybějících nebo nesprávně porízených důkazních prostředků. Uplatnění zásady „in dubio pro reo“ je tak de facto procesním důsledkem toho, že se nepodařilo bezpečně prokázat vinu obviněného a že obviněný nemusí dokazovat svoji nevinu.²⁵

8.3 Kamarádké vztahy vs. bezpečnost

Problémem neaktivity myslivecké stráže jsou i vzájemné vztahy mezi mysliveckou stráží a mnohými přestupci. Aby se myslivecká stráž sama o sobě pokoušela řešit např. pytláctví páchaného třetími osobami, je to i pro ni velmi nebezpečné a při ojedinělých zjištěních spíše postupuje podnět OSSM nebo Policii ČR.

Naopak pokud je protiprávně konáno členy vlastního mysliveckého spolku nebo účastníky na společných mysliveckých akcích, pak zde nastupují přátelské vztahy, kdy si myslivecká stráž „nechce rozhádat kamarády“.

Na jednu stranu, kdy je myslivost spolkovou činností, z čehož vyplývá i družení se myslivců navzájem, lze omezeně tyto důvody chápat, na druhou stranu je takové počínání nebezpečné, protože se jedná o činnost, při které

²⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 11. března 2010, sp.zn. 7 As 4/2010 – 226, [online], [cit. 30-01-2020], dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0004_7As_1000_2dc40f69_8c5c_413_7_8331_2d129db53351_prevedeno.pdf

se používají střelné zbraně a při ponechání větší volnosti může hrozit vážný úraz nebo i smrt.

V tomto případě by mohlo napomoci zakotvit do právních předpisů řešení přestupku domluvou. Bylo by to méně nežli peněžité trest, naopak by to mělo váhu rozhodnutí úřední osoby a bylo by výstrahou pro příště nejen přestupci, ale i ostatním.

Obdobně by se pak mohla oprávnění rozšířit třeba i na možnost neposlušného účastníka společné akce vykázat, což prozatím podléhá vedoucímu akce, zpravidla hospodáři.

Dalším příkladem, kdy si myslivecká stráž rozmýšlí, zda konat, je zjištění nevhodně užitého krmiva (plesnivé, zahnívajících...), nebo přímo absence krmiva v době nouze, či nedodržení určených vzdáleností pro umístování mysliveckých zařízení. V tomto ohledu je jednou stránkou věci přátelský vztah mezi mysliveckou stráží a přestupcem a řeší to případně na členských schůzích, druhou stránkou i to, že si mnozí členové myslivecké stráže neuvědomují, že i sem zasahuje jejich kompetence, a to dle § 15 odst. 1 písm. b) ZoM.

8.4 Myslivecký soud

Po ukončení společných akcí bývá zpravidla pořádáno posezení pro účastníky v místním pohostinství. V rámci této akce obvykle probíhá i tzv. myslivecký soud. Při této myslivecké tradici je z řad účastníků ustanoven soudce, žalobce a obhájce a jsou projednávány prohřešky jednotlivých účastníků tak, aby splnil i určitý výchovný účel (Kovařík et Rakušan, 1995).

Mnohdy dochází k tomu, že myslivecká stráž neprojednává přestupky z toho důvodu, že budou projednány v rámci mysliveckého soudu. Pak je otázkou, zda je takové projednání postačující a potrestaný je dostatečně sankcionován morálně, ostudou mezi svými kolegy, či zda nedochází ke zneužívání pravomoci úřední osoby spočívající v její nečinnosti.

8.5 Absence průběžného vzdělávání

Dalším velkým nešvarem zapříčiňujícím neaktivitu myslivecké stráže je nedostatečné průběžné vzdělávání mysliveckých stráží. Myslivecká stráž se ustanovuje na 10 let, obvykle spolu s obnovením nájemní smlouvy k honebním pozemkům.

V našem případě to znamená období od roku 2012 do roku 2022. Od roku 2012 do 20.11.2019 byl zákon o myslivosti novelizován celkem 11 x (zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky; zákon č. 501/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů; zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva a o změně některých zákonů; zákon č. 170/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; zákon č. 357/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti; zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony; zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona; zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích; zákon č. 193/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony; zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební

zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony a zákon č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, jenž vejde v účinnost k 01.01.2022), prováděcí vyhláška č. 244/2002 Sb., byla novelizována 2 x (vyhláška č. 362/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění vyhlášky č. 350/2003 Sb. a vyhláška č. 419/2017 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti s úpravou služebních stejnokrojů zaměstnanců orgánů státní správy lesů, myslivosti a rybářství), přičemž v souvislosti s nálezem afrického moru byla ještě vydávána nařízení Státní veterinární správy, nehledě na vydávání opatření obecné povahy.

Myslivecká stráž není (kromě slibu a vlastního svědomí) nikým nucena tyto změny sledovat, musí k tomu mít sama zájem. Pokud tak nečiní, může se stát, že i pokud by po čase chtěla být aktivní, může rozhodovat podle neaktuálních právních předpisů a veškeré takto zahájené příkazní řízení, či správní řízení přijde vniveč.

8.6 Nedbalost OSSM

Již jsem výše zmiňoval, že vzhledem k tomu, že členové myslivecké stráže zpravidla nemají právní povědomí a neumí přestupky řádně řešit a zadokumentovat, mělo by být v zájmu OSSM tyto osoby školit a motivovat v činnosti. Ve skutečnosti se tak neděje, spíše naopak.

Není se ale čemu divit, když na běžné obci s rozšířenou pravomocí působí jako orgán státní správy myslivost zpravidla 1 člověk, který má za povinnost vyřizovat ještě další agendu. Pak toto není v jeho silách a nelze po něm ani více spravedlivě požadovat.

8.7 Překážky ve výkladu zákona

Činnost mysliveckých stráží je zároveň negativně ovlivňována i výkladem zákona o myslivosti a souvisejících předpisů. Ať už se jedná o vlastní výklad

zákona mysliveckou stráží, kdy si mnohdy pletou již výše zmíněné určování vzdálenosti 200 metrů od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení a s tím související oprávnění a povinnosti, ale také nejasnosti přímo ve znění zákona.

Kupříkladu v § 14 odst. 1 písm. d) ZoM je uvedeno, že myslivecká stráž smí odebrat loveckého psa. Ne však všichni psi použítí k neoprávněnému lovu jsou psy loveckými. V tomto ohledu by bylo lepší, pokud by zákonodárce užil výrazu „lovícího“. Ostatně na tomto se shodují i mnozí odborníci, kdy Čechura et al. (2000) uvádí, že ustanovení umožňuje odebrat loveckého psa, ale neumožňuje odebrat neloveckého psa, i když ho přestupce evidentně k lovu použil. Petr (2015) konkretizuje, že je třeba onen pojem loveckého psa vykládat spíše jako lovícího psa tak, aby se věc neposuzovala pouze dle formální, ale zejména dle materiální stránky.

8.7.1 Toulavý pes

Pokud již zabředáváme do tématu psů v oblasti myslivosti, je třeba ještě připomenout oprávnění myslivecké stráže usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř dle § 14 odst. 1 písm. e) ZoM. Nelze avšak usmrcovat psy ovčáckých a loveckých plemen, dále psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební.

V posledních 10-15 letech se stále více rozmáhá alternativní medicína včetně zooterapie. V rámci například canisterapie je tak využíváno různých plemen psů, a to i kříženců. Tito psi mohou být považováni za psy zdravotnické, tedy z pohledu myslivecké stráže je značně náročné určit, o jakého se jedná psa, kterého se chystá usmrtit, pokud jej dobře nezná.

8.7.2 Toulavá kočka

Dle údajů zahrnutých v tabulkách č. 4-10 bylo jen v rámci ORP České Budějovice, Dačice, Jindřichův Hradec, Písek, Trhové Sviny, Třeboň a Soběslav v letech 2016-2018 usmrceno celkem 1 579 toulavých koček.

V České republice je zakázán lov druhu kočka divoká (*Felis silvestris*) a dlouhodobě se uvádí, že se na našem území prakticky nevyskytuje. Otázkou je, zda je to skutečně pravda, a zda při usmrcování toulavých koček nedochází čas od času i k usmrcení kočky divoké.

Pokud by k tomuto došlo, předpokládám, že toto nebude oficiálně ohlášeno, neboť se myslivecká stráž (či myslivecký hospodář) budou obávat možného postihu. Škoda je opět minimálního právního povědomí, kdy se na takovou událost nechá pohlížet jako na skutkový omyl dle § 18 trestního zákoníku.

Střelec by tak mohl vyváznout bez postihu a v rámci mysliveckého hospodaření bychom alespoň měli přesnější údaje o výskytu kočky divoké.

8.8 Profesionalizace stráží

Problém je možná zakotven už v principu existence stráží, kdy tyto jsou ze zákona povinné, ale pro uchazeče dobrovolné a bezúplatné.

Kvalita výkonu práce strážců se odvozuje i od toho, zda ji vykonává profesionál, nebo dobrovolník, u něhož právě absentuje motivace v podobě finanční odměny. Dalším problémem je, že někteří členové myslivecké stráže, kteří jsou pouze pro danou honitbu ustanoveni a nejsou zde členy mysliveckého spolku, vykonávají své povinnosti jen na oko a berou ustanovení jako vstupenku do dalšího revíru (Jusková et al., 2008).

Za úvahu by tedy stála profesionalizace mysliveckých stráží, případně i stráží ostatních. Problémem ale bude jednak personální obsazení, jednak financování. Aby nevznikla přílišná byrokratická a finanční zátěž, nabízí se zřízení například nového oddělení policie zaměřené na tuto odvětví. Byla by tím relativně zajištěna i odborná příprava a průběžné vzdělávání. Ale v současné chvíli se jakékoliv řešení v ohledu profesionalizace jeví jako nereálné.

8.9 Deliktní jednání myslivecké stráže

Myslivecká stráž, ačkoliv je úřední osobou, tak se samozřejmě i ona může stát aktérem protiprávního jednání, a to v rovině správně právní i trestně-právní.

To, že je myslivecká stráž úřední osobou, může být nakonec pro tuto osobu přítěžující okolností²⁶, neboť se u ní předpokládá hlubší znalost právních předpisů a jejich preciznější dodržování-

8.9.1 Protiprávní jednání myslivecké stráže v rovině správního práva

Jelikož při ustanovení mysliveckou stráží sděluje fyzická osoba orgánu státní správy myslivosti základní údaje o své osobě, může se v tuto chvíli nebo i později, v případě kdy dojde ke změnám těchto údajů a osoba je OSSM nenahlásí v zákonné lhůtě do 30 dnů v souladu s § 12 odst. 7 ZoM, dopustit přestupku proti pořádku ve státní správě dle § 2 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kde za takové jednání hrozí sankce až 50.000 Kč.

Obdobně se může dopustit přestupku na úseku myslivosti, pakliže například loví v rozporu s § 45, tedy zakázaným způsobem, nebo třeba nechá svého psa volně pobíhat v honitbě mimo svůj vliv v rozporu s § 10 odst. 1 ZoM.

Mnozí členové myslivecké stráže mají dojem, že pokud je jim svěřen služební odznak a průkaz myslivecké stráže, mohou si v honitbě dělat cokoliv. V tomto narážím například na přemísťování myslivecké stráže po honitbě motorovými vozidly po lese a lesních cestách. Dle § 20 odst. 1 písm. g) zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, je v lese zakázáno jezdit a stát s motorovými vozidly. Odstavec 7 téhož paragrafu sice vyjímá při výkonu práva myslivosti ze zákazu některá ustanovení tohoto paragrafu (odst. 1 písm. a), h), j)), ale porušení ustanovení dle odst. 1 písm. g) je vyňato z přestupkové roviny pouze na základě souhlasu vlastníka lesa. Myslivecká stráž by tak měla usilovat o udělení výjimky od vlastníka lesa, jinak se vystavuje postihu ve výši až 5.000 Kč dle § 53 odst. 1 písm. g) ve spojení

²⁶ § 42 písm. f) TZ – Soud jako k přítěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel ke spáchání trestného činu zneužil svého zaměstnání, postavení nebo funkce.

s odst. 2 písm. a) zákona o lesích. V praxi se však toto mnohdy neřeší a vlastníci lesa nebývají o udělení výjimky žádáni.

Dalším příkladem může být vystupování jako úřední osoba (myslivecká stráž) či přisvojení si pravomoci úřadu (dle závažnosti věci) ve chvíli, kdy je fyzická osoba ustanovena mysliveckou stráží, ale oprávnění a povinnosti myslivecké stráže aplikuje i v honitbě jiné, než pro kterou byla ustanovena. Za takové jednání hrozí finanční postih ve výši do 20.000 Kč nebo v případě přečinu trest odnětí svobody až na 2 léta.

Obecně pokud je myslivecká stráž nečinná, porušuje tak sama ZoM a v případě, že by její konání, resp. nekonání bylo správním orgánem shledáno natolik závažným, že by se jednalo o přešůpek dle ZoM, může tato osoba z hlediska § 12 odst. 4 ZoM přestat býti bezúhonnou. V takovém případě by se postupovalo odebráním loveckého lístku, kde je bezúhonnost jednou ze základních podmínek pro jeho vydání (§ 47 odst. 3 písm. d) ZoM). S tím souvisí i zrušení ustanovení mysliveckou stráží. Stejně by se postupovalo i v případě spáchání úmyslného trestného činu.

8.9.2 Protiprávní jednání myslivecké stráže v rovině trestního práva

V rovině trestního práva se v případě myslivecké stráže může jednat zejména o pytláctví (§ 304 TZ), zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 TZ), maření úkolu úřední osoby z nedbalosti (§ 330 TZ) a přijetí úplatku (§ 331 TZ).

Pro protiprávnost v rovině trestně-právní se stanovuje, že hodnota merita musí být minimálně ve výši 5.000 Kč.²⁷

²⁷ § 138 odst. TZ - Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5.000 Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25.000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50.000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500.000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 5.000.000 Kč, přičemž těchto částek se užije obdobně pro určení výše prospěchu, nákladů k odstranění následků poškození životního prostředí a hodnoty věci.

V případě pytláctví je této finanční hranice dosaženo poměrně snadno, kupříkladu při lovu trofejové zvěře srnčí a další. Dle sazebníku minimálních hodnot upytlačené zvěře, zpracovaného Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., je kupříkladu hodnota srnce obecného (*Capreolus capreolus*) – samce – stanovena v minimální výši 15.900 Kč. Za připomenutí stojí, že trestného činu pytláctví se pachatel dopouští již pouhým pokusem o ulovení, ne až ve chvíli, kdy dojde k usmrcení zvěře.

O zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 TZ můžeme hovořit ve vztahu k nejčastějšímu prohřešku, a sice úmyslné neaktivitě myslivecké stráže na společných loveckých akcích. Příkladem je lov zvěře, která nebyla vedoucím společného lovu určena k lovu, nebo která je při společném lovu zakázána lovit přímo ze zákona (např. záměna koloucha s dospělým jelenem – samcem starším 2 let dle § 45 odst. 1 písm. u) ZoM). Dalším příkladem je lov zakázaným způsobem, zejména použitím poloautomatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více jak 2 náboje (tedy není řešeno, kolik nábojů je skutečně v zásobníku umístěno, protiprávní je již užití vícenábojového zásobníku) v rozporu s § 45 odst. 1 písm. l) ZoM.

Snadno tak dojde k tomu, že myslivecká stráž jako člen mysliveckého spolku, který prodává ulovenou černou zvěř z naháňky do výkupu, má majetkový prospěch z protiprávního jednání ostatních účastníků společného lovu. Dle sazebníku minimálních hodnot upytlačené zvěře, nebo chcete-li zvěře ulovené v rozporu s právními předpisy, je i cena „obyčejného“ selete prasete divokého (*Sus scrofa*) stanovena ve výši 9.800 Kč, tedy také nad minimální finanční hranicí pro trestný čin, natož pak jelen evropský (*Cervus elaphus*), kde se minimální cena pohybuje ve výši 29.300 Kč.

Ke známému případu trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby došlo v lednu 2017 na jindřichohradecku, kde skupina dánských poplatkových lovců na společné lovecké akci ulovila celkem 6 jelenů za přítomnosti myslivecké stráže, která nekonala a neohlásila protiprávní jednání ani OSSM, ani Policii ČR. Policie následně podala proti členům myslivecké stráže obžalobu pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 TZ.

Mařením úkolu úřední osoby z nedbalosti se rozumí například situace, kdy dochází k protiprávnímu jednání, myslivecká stráž je přítomna, ale nekoná a nezajistí potřebné a dosažitelné důkazy potřebné pro další řízení, ačkoliv by mohla.

Konečně přijetím úplatku se rozumí vlastní obohacení myslivecké stráže, zejména za to, že neprojedná přestupek, nebo nepostoupí podnět OSSM nebo Policii ČR k projednání.

8.10 Protiprávní jednání ostatních osob ve vztahu k myslivecké stráži

Ostatní fyzické osoby, které nejsou mysliveckou stráží, se ve vztahu k myslivecké strážce mohou dopustit protiprávního jednání rovněž v rovině správně právní i trestně-právní.

V rovině správně právní se nejčastěji jedná o vystupování jako úřední osoba v rozporu s § 2 odst. 2 písm. g) zákona o některých přestupcích, či o přestupky proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) (neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci) a písm. b) (znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci) téhož zákona o některých přestupcích.

Na úseku myslivosti se mohou ostatní fyzické osoby ve vztahu k myslivecké strážce dopustit přestupku, pokud neuposlechnou výzvy myslivecké strážce dle § 12 odst. 1 písm. a), b), c) a d), tedy například nepředloží požadované doklady, pokud se v honitbě pohybují se zbraní, nepředloží doklad o nabytí zvěře... Tyto přestupky jsou řešeny dle § 63 odst. 1 písm. b) ZoM se sankcí až 30.000 Kč.

V trestně-právní rovině se pak mimo pytláctví jedná o násilí proti úřední osobě (§ 325 TZ), vyhrožování s cílem působit na úřední osobu (§ 326 TZ), přisvojení pravomoci úřadu (§ 328 TZ) a podplácení (§ 332 TZ), případně nepřímé úplatkářství (§ 333 TZ).

9 Závěr a doporučení

Na slova jednoho velikána, Viktora Huga, z úvodu této práce, si zde dovolím navázat slovy dalšího, a sice prof. Julia Komárka, jež považoval myslivost za životní filozofii, kdy pod heslem lovu prochází člověk kraje, do kterých by se jinak nedostal, a vidí přírodu tak, jako by ji podle zvyklosti lidského života nikdy neviděl. Aby ale myslivost plnila tuto funkci a při jejím prezentování veřejnosti jsme se nemuseli stydět, je třeba, aby – stejně jako ve všem – správně pracoval kontrolní mechanismus, myslivecká stráž.

Z výsledků práce vyplývá, že myslivecká stráž je v současnosti jen papírově existujícím zástupcem státní správy v honitbě, avšak bez praktického dosahu. Myslivecká stráž aktivně nepřistupuje k uplatňování svých práv a povinností. Nevyzvedává si příkazové bloky, neuděluje pokuty na místě a nepostupuje zjištěné protiprávní činy k řízení u OSSM. Prakticky se věnuje pouze odstřelu toulavých psů, koček a zavlečených a invazních druhů, což je ovšem z hlediska jejích oprávnění a povinností málo.

Ke zlepšení této situace by jednoznačně pomohlo, pokud by:

- byl posílen personální stav orgánů státní správy myslivosti, aby tito pracovníci měli čas a prostředky metodicky mysliveckou stráž vést,
- bylo zajištěno průběžné vzdělávání mysliveckých strážů v oblasti práva správního, trestního a práva ochrany životního prostředí,
- výkon funkce myslivecké stráže v honitbě prováděly osoby, které nejsou s danou honitbou spjaty,
- za výkon myslivecké stráže náležela odměna,
- v rámci osvěty myslivci i myslivecká stráž pochopili hlubší význam existence této stráže v rámci zachování a rozvíjení poctivé myslivosti,
- byly odstraněny některé legislativní nedodělky, které zapříčiňují nesrozumitelnost ve výkladu určitých zákonných ustanovení.

Každý ze zde zmíněných bodů by mohl být krokem správnou cestou, ať už sám, ideálně v kumulaci s ostatními. V opačném případě nezbyde než tuto

„samosprávnou“ kontrolu myslivcům odebrat a vložit ji do rukou jiného, nezaujatého subjektu.

10 Seznam literatury a použitých zdrojů

knižní zdroje

BEDNÁŘ, Vladimír; BEDNÁŘ, Pavel: *Myslivecká stráž*, 2. přepracované vydání, DRUCKVO, spol. s r.o., Praha, 2012, 238 s., ISBN 978-80-87668-01-6

BEJČEK, František a kolektiv: *Penzum znalostí z myslivosti – Nové vydání květen 2009*, DRUCKVO, spol. s r.o., Praha, 2009, 848 s., ISBN 978-80-87668-01-6

CAO, Deborah; WHITE, Steven: *Animal law and welfare – international perspectives*, Springer, New York/London, 2016, s. 283, ISBN 978-3-319-26818-7

ČECHURA, Vladimír; NOVÁK, Rudolf; VESELÝ, Zdeněk: *Myslivost a právo*, 1. vydání, ORAC, s.r.o., Praha, 2000, 215 s., ISBN 80-86199-12-6

ČERVENÝ, Jaroslav a kolektiv: *Ottova encyklopedie – Myslivost*, 2. upravené vydání, OTTOVO NAKLADATELSTVÍ, s. r. o., Praha, 2010, 591 s., ISBN 978-80-7360-895-8

DAMOHORSKÝ, Milan; STEJSKAL, Vojtěch: *Právní úprava ochrany lesa – Procesní právo ochrany životního prostředí*, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2005, 202 s., ISBN 80—85889-71-4

DAMOHORSKÝ, Milan a kolektiv: *Právo životního prostředí*, 3. vydání, C. H. Beck, Praha, 2010, 629 s., ISBN 978-80-7400-338-7

DRMOTA, Josef: *Lov zvěře v našich honitbách*, 1. vydání, Grada Publishing, a.s., Praha, 2011, 360 s., ISBN 978-80-247-3644-0

DYK, Antonín: *Malá myslivost*, 4. vydání, Zář (Novina), Brno, 1946, 207 s.,

FENYK, Jaroslav; HÁJEK, Roman; STRÍŽ, Igor; POLÁK, Přemysl: *Trestní zákoník a trestní řád: Průvodce trestně-právními předpisy a judikaturou – 1. díl – trestní zákoník*, Linde Praha, a. s., Praha, 2010, 1326 s., ISBN 978-80-7201-802-4

- FIALA, Josef; PRŮCHA, Petr; MATES, Pavel a kolektiv: *Malá právnícká encyklopedie*, 7. aktualizované a doplněné vydání, Linde Praha, a. s., Praha, 2008, 304 s., ISBN 978-80-7201-717-1
- HANSEN-CATTA, Paul-Henry a kolektiv: *Myslivecká encyklopedie*, Fortuna Libri, Praha, 2008, 407 s., ISBN 978-80-7321-431-9
- HANZAL, Vladimír a kolektiv: *Péče o zvěř a životní prostředí*, DRUCKVO, spol. s r.o., Praha, 2017, 392 s., ISBN 978-80-213-2805-1, ISBN 978-80-87668-33-7
- HARRIS, Richard B.: *Wildlife conservation in China preserving the habitat of China's wild west*, An East Gate Book, New York, 341 s., ISBN 13: 9780 765620576 (hbk)
- HART, Vlastimil a kolektiv: *Úvod do myslivosti*, 1. vydání, DRUCKVO, spol. s r.o., Praha, 2014, 264 s., ISBN 978-80-213-2495-4, ISBN 978-80-87668-13-9
- HERČÍK, Miloslav; FIEDOR, Jiří; MÜLLEROVÁ, Hana: *Legislativa a ochrana životního prostředí*, 1. vydání, Ostrava, 2008, 186 s., ISBN 978-80-248-1837-5
- HOLZINGER, Gerhart; OBERNDORFER, Peter; RASCHAUER, Bernhard: *Österreichische Verwaltungslehre*, Aufl. Wien: Verlag Österreich, 2006, 499 s., ISBN 3-7046-4786-1
- JUSKOVÁ, Anna a kolektiv: *Nature guard / Stráž přírody*, Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, Žilina, 2008, 230 s., ISBN 978-80-88923-10-7
- KÁNSKÝ, Zdeněk: *Zákon o myslivosti*, 1. vydání, Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, Praha, 1948, 527 s., svazek 67
- KLEMM, Cyrille de; LAUSCHE, Barbara: *African Wildlife Laws*, The IUCN Environmental Law Centre, Daemisch Mohr GmbH, Siegburg, 1987, 1712 s., ISBN 2-88032-091-7
- KOLDA, František a kolektiv: *Myslivost*, Nakladatelství Plot, Praha, 2004, 224 s., ISBN 80-86523-33-0

- KOMÁREK, Julius: *Lovy v Karpatech*, 6. vydání, Dona s.r.o., České Budějovice, 2015, ISBN 978-80-7322-190-4
- KOVAŘÍK, Jaromír; RAKUŠAN, Ctirad: *Myslivecká mluva*, ČMMJ, Praha, 1995, 152 s.
- KRUŽÍKOVÁ, Eva; ADAMOVÁ Eva; KOMÁREK, Jan: *Právo životního prostředí Evropských společenství*, Linde Praha, a. s., Praha, 2003, 410 s., ISBN 80-7201-430-7
- MOINOT, Pierre: *Myslivost*, SVOJTKA a VAŠUT, Praha, 1996, 333 s., ISBN 80-7180-083-X
- PETR, Bohuslav a kolektiv: *Zákon o myslivosti – komentář*, 1. vydání, Wolters Kluwer, a. s., Praha, 2015, 300 s., ISBN 978-80-7478-781-2
- PTÁČEK, Ladislav: *Dobrovolná ochrana přírody a krajiny v České republice – historie, současnost a perspektivy*, 1. vydání, ČSOP – Ústřední výkonná rada, Praha, 2005, 34 s., ISBN 80-86770-08-7
- RAKUŠAN, Ctirad a kolektiv: *Základy myslivosti*, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 1988, 416 s., ISBN 07-131-88
- RASCHAUER, Bernhard: *Allgemeines Verwaltungsrecht*, Aufl. Wien: Springer, 2009, 485 s., ISBN 978-3-211-99261-6
- REES, Paul A.: *The laws protecting animals and ecosystems*, John Wiley & sons, Incorporated, West Sussex, 2018, s. 492, ISBN 9781118876459
- STANĚK, Jiří; ŘEHÁK, Libor: *Nové postavení a úkoly stráží*, 1. vydání, VENATOR, Praha, 2000, 135 s., ISBN 80-902849-0-6
- VACH, Miloslav a kolektiv: *Myslivost – 1. díl – Základy myslivosti*, Silvestris, spol. s r.o., Uhlířské Janovice, 2015, 708 s., ISBN 978-80-901775-7-4
- VACH, Miloslav a kolektiv: *Myslivost*, Silvestris, spol. s r.o., Uhlířské Janovice, 1997, 493 s., ISBN 80-901775-1-4
- VACH, Miloslav a kolektiv: *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*, Silvestris, spol. s r.o., Uhlířské Janovice, 2010, 551 s., ISBN 978-80-901775-6-7

VOLAVKA, Antonín a kolektiv: *Otázky a odpovědi pro zkoušky z myslivosti*, 1. vydání, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 1953

VOSÁTKA, Josef a kolektiv: *Myslivost*, 1. vydání, DRUCKVO, spol. s r.o., Praha, 2013, 702 s., ISBN 978-80-87668-08-5

VYSKOT, Miroslav a kolektiv: *Praktická rukověť lesnická – 2. díl*, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 1962, 1125 s., ISBN 07-054-62

WOLF, Robert a kolektiv: *ABC myslivosti*, 1. vydání, Orbis, n. p., Praha, 1977, 288 s., ISBN 505-21-857

WUERTHNER, George; CRIST, Eileen; BUTLER, Tom: *Protecting the wild – Parks and wilderness, the foundation for conservation*, Island Press, Washington, 2015, ISBN 978-1-61091-548-9

časopisecké články

KAMLER, Jiří; DRIMAJ, Jakub; SMUTNÝ, Petr; HOMOLKA, Miloslav: *Má profesionální myslivost v České republice budoucnost? V lukrativních honitbách realita dneška!*, *Myslivost – stráž myslivosti*, 2011, roč. 59 (89), č. 2, ISSN 0323-214X 46887

právní předpisy

Směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, ve znění pozdějších předpisů, OJ 1979 L 103/1

usnesení ČNR č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

zákon č. 277/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

zákon č. 193/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích

zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

zákon č. 243/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona

zákon č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

zákon č. 357/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

zákon č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů

zákon č. 170/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

zákon č. 501/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti

zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

vyhláška Ministerstva zemědělství č. 419/2017 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti s úpravou služebních stejnokrojů zaměstnanců orgánů státní správy lesů, myslivosti a rybářství

vyhláška Ministerstva zemědělství č. 362/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění vyhlášky č. 350/2003 Sb.

vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti

Rakousko – Voralbersko: Gesetz über das Jagdwesen (Jagdgesetz), LGBL. Nr. 32/1988

Rakousko – Voralbersko: Verordnung der Landesregierung über das Jagdwesen, LGBL. Nr. 24/1995

judikatura

nález Ústavního soudu ČR ze dne 13.12.2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vyhlášený dne 21.03.2007 ve Sbírce zákonů ČR pod č. 49/2007 Sb.

rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. dubna 1997, sp.zn. 2 Tzn. 15/97

rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 11. března 2010,
sp. zn. 7 As 4/2010 – 226

usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. září 2015,
sp.zn. 6 Tdo 1014/2015

usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. června 2009,
sp.zn. 3 Tdo 659/2009

usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. března 2008,
sp.zn. 3 Tdo 56/2008

internetové a ostatní zdroje

<https://aplikace.mvcr.cz/>

<http://myslivost.cz/>

<http://www.nsoud.cz/>

11 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře, dostupné z:
<<https://www.myslivost.cz/omsceskykrumlov/getattachment/Methodicke-pokyny/Sazebnik-cen-zvere.pdf.aspx>>_____ 67

Příloha č. 2 – ukázka testových otázek pro ustanovení myslivecké stráže
r. 2017, OSSM Třeboň_____ 69

12 Přílohy

Příloha č. 1 – Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře

Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře

Jelen evropský

Jelen: 29 300 Kč

Laň: 24 800 Kč

Kolouch: 22 600 Kč

Daněk skvrnitý

Daněk: 26 300 Kč

Daněla: 23 300 Kč

Daňče: 22 300 Kč

Srnec obecný

Srnec: 15 900 Kč

Srna: 14 100 Kč

Srnče: 13 900 Kč

Sika japonský**Sika Dybovského**

Jelen: 26 300 Kč

Laň: 23 300 Kč

Kolouch: 22 300 Kč

Jelenec běloocasý

Jelen: 26 300 Kč

Laň: 23 300 Kč

Kolouch: 22 300 Kč

Muflon**(Koza bezoárová)**

Muflon (kozel): 31 500 Kč

Muflonka (koza): 22 300 Kč

Muflonče (kúzle): 22 000 Kč

Králík divoký, ondatra pižmová, liška obecná, kuna lesní, kuna skalní a další:

4 800 Kč

Ostatní zvěř pernatá**(lovné druhy kachen, husy, lyska černá, holub hřivnáč a další druhy pernaté zvěře)**

3 200,- Kč

Prase divoké

Křour: 22 900 Kč

Bachyně: 17 700 Kč

Lončák (sele): 17 400 (9800) Kč

Zajíc polní

(bez rozdílu pohlaví)

Celkem: 3 900 Kč

Bažant obecný

(bez rozdílu pohlaví)

Celkem: 3 100 Kč

Bažant královský

Kohout: 3 900 Kč

Slepice: 3 100 Kč

Krocان divoký

Krocان: 5 600 Kč

Krůta: 3200 Kč

Kontaktní adresa: Ing.František Havránek, CSc., Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., tel.: 605264633, e-mail: fhavranek@centrum.cz

Informace 1/10

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., připravil na základě zadání Ministerstva zemědělství „Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku“. Materiál má sloužit především pro účely Policie ČR, pro první ohodnocení upytlačené zvěře a orientační posouzení toho, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek.

V příloze Vám zasíláme na vědomí uvedený sazebník, který byl konstruován dále uvedeným postupem. Základní filosofie materiálu vychází z kalkulace nákladů na uvedení věci (honitby) do původního stavu, tj. kalkulace nákladů na navrácení obdobného jedince druhu do honitby. Výhodou tohoto postupu je, že řeší problém ocenění ekologické škody (odčerpání jedince z populace a ekosystému) a chovné hodnoty, jejichž finanční ohodnocení je často problematické. Struktura ohodnocení minimálních nákladů na navrácení upytlačeného jedince do honitby je následující: náklady na odchyt jedince (imobilizace, odchytové zařízení, práce, atd.), náklady na nákup jedince (cena zvěřiny, cena lovu-trofeje), veterinární úkony (vyšetření, vakcinace, atd.), náklady na transport a transportní zařízení, náklady na karanténování a adaptaci zvěře (zařízení, manipulace, atd.), administrativní náklady.

Dále uvedené náklady kalkulované na uvedení věci do původního stavu prostřednictvím navrácení podobného jedince, jsou jak již bylo řečeno minimální a byly stanoveny pro první orientaci při posuzování ceny protiprávně ulovené zvěře. Stanovení reálné ceny kusu podle trofejové hodnoty, chovné hodnoty v konkrétní populaci, atd., zůstává prací soudního znalce, avšak jím stanovená cena by neměla být (kromě výjimek – např. nemocný kus), nižší než doporučená cena minimální.

Uvedený sazebník minimálních hodnot zvěře byl konzultován s experty z Lesnické fakulty Zemědělské univerzity v Praze, bylo dosaženo dobré shody s výsledky hodnocení ceny zvěře metodou doc. Ing. Josefa Feuereisela, Ph.D., a materiál byl úspěšně prezentován na semináři v Parlamentu ČR, kde byl kladně přijat i ze strany zástupců Státního zastupitelství a Unie soudních znalců. Sazebník minimálních hodnot byl akceptován Policejním prezidiem a je již k dispozici příslušníkům policie ČR, kteří řeší případy pytláctví.

Příloha č. 2 – ukázka testových otázek pro ustanovení myslivecké stráže r. 2017

Kdy se smí lovit druh zvěře: srnec obecný:

- a) od 16. května do 30. září
- b) srnec od 16. května do 30. září, srna a srnče od 1. září do 31. prosince
- c) od 1. září do 31. prosince

Kdy se smí lovit prase divoké:

- a) kňour a bachyně od 1. srpna do 31. prosince, sele a lončák po celý rok
- b) od 1. ledna do 31. prosince
- c) kňour a bachyně, kromě bachyně vodící selata od 1. srpna do 31. ledna, sele a lončák po celý rok

Doba lovu pro daňka skvrnitého je stanovena takto :

- a) daněk a daněla od 16.8. do 31.12. a daňče od 16.8. do 31.3.
- b) 1.8. – 31.12.
- c) 16.8. - 31.12.

Mimo oblasti chovu tetřeva, tetřívka, jeřábka a koroptve, je stanovena doba lovu pro jezevce lesního takto:

- a) 1.1.– 31. 12.
- b) od 1.10. do 30.11.
- c) 1.9.– 30.11.

Mimo oblasti chovu tetřeva, tetřívka, jeřábka a koroptve je stanovena doba lovu pro kunu lesní a skalní takto:

- a) od 1.11. do konce února
- b) 1.10.– 30.11.
- c) 1.1.– 31.12.

Kachnu divokou lze lovit společným lovem na tahu:

- a) 2 dny v týdnu – v sobotu a neděli
- b) 2 dny v týdnu - ve středu a v sobotu
- c) 3 dny v týdnu - ve středu, v sobotu a v neděli

Na stejném honebním pozemku lze lovit bažanta obecného:

- a) pouze 1x v roce (nevztahuje se, na lov dravci a lov v bažantnicích)
- b) pouze 2x v roce (nevztahuje se, na lov dravci a lov v bažantnicích)
- c) pouze 3x v roce (nevztahuje se, na lov dravci a lov v bažantnicích)

Husu velkou, polní, běločelou, lze lovit společným lovem na tahu:

- a) 3 dny v týdnu- ve středu v sobotu a v neděli
- b) 2 dny v týdnu- v sobotu a v neděli
- c) 3 dny v týdnu- v pondělí, v sobotu a v neděli

Doba lovu pro husu velkou, polní, běločelou, je stanovena takto:

- a) 16.8. - 31.12.
- b) 16.8. - 15.1.
- c) 15.8. - 15.1.

Trestného činu zneužívání pravomoci úřední osoby se dopustí úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch:

- vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu či v rozporu s rozhodnutím orgánu státní správy nebo soudu nebo překročí svou pravomoc
- vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, překročí svou pravomoc nebo nesplní povinnost vyplývající z pravomoci
- vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, nedbale, nebo nevyužije práv vyplývajících z jeho pravomoci

Co je krajní nouze:

- čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající nebezpečí většinu množství občanů, kteří jsou chráněni trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí odvrátit jinými prostředky
- čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.
- čin jinak trestný, kterým někdo zabraňuje pachateli v páčení trestného činu nebo přestupku nebo jiného činu, který je uveden v trestním zákoně nebo v přestupkovém zákoně, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno pachateli v páčení trestného činu nebo přestupku nebo jiného činu zabránit jiným způsobem s méně závažným následkem, než ten, který hrozil.

Co je nutná obrana:

- čin jinak trestný, kterým někdo v sebeobraně odvrací napadení nebezpečným pachatelem a obrana nebyla zjevně nepřiměřená způsobu útoku, není trestným činem
- čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku
- čin jinak trestný, kterým někdo zabraňuje pachateli v páčení trestného činu nebo přestupku nebo jiného činu, který je uveden v trestním zákoně, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, jestliže bylo možno pachateli v páčení trestného činu zabránit jiným způsobem s méně závažným následkem než ten, který hrozil.

Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti se dopustí:

- úřední osoba, která při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží splnění důležitého úkolu,
- osoba, která z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží výkon pravomoci úřední osoby, nebo způsobí takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek
- osoba, která zmaří, ztíží nebo zabrání nedbalostním činem výkonu pravomoci úřední osoby, nebo v souvislosti s tímto činem způsobí vážné pochybení ve výkonu pravomoci úřední osoby

Co je pytláctví:

- trestný čin spočívající v neoprávněném lovu zvěře nebo ryb v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přečovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné
- přestupek spočívající v neoprávněném lovu zvěře nebo ryb v hodnotě nikoli nepatrné nebo je ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přečovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné
- trestný čin spočívající v neoprávněném lovu na nehonebních pozemcích se vznikem škody nikoli nepatrné

Hodnotou nikoli nepatrnou pro účely trestního zákona se rozumí:

- škoda dosahující částky nejméně 25 000,- Kč
- škoda dosahující částky nejméně 10 000,- Kč
- škoda dosahující částky nejméně 5000,- Kč

Kdo patří mezi úřední osoby:

- pracovníci státní správy, samosprávy, soudu, příslušníci policie a ozbrojených sil, fyzické osoby chránící veřejné zájmy
- volený funkcionář nebo jiný odpovědný pracovník veřejné správy, soudce, státní zástupce, soudní exekutor, pracovníci integrovaného záchranného systému při výkonu záchranné akce, příslušníci policie a ozbrojených sil
- soudce, soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti, člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, fyzická osoba, která byla ustanovena lesní, mysliveckou, rybářskou stráží

Úřední osoby jsou:

- Kterékoliv fyzické osoby chránící veřejné zájmy
- Fyzické osoby uvedené v trestním zákoně
- Fyzické osoby uvedené v zákoně o lesích, zákoně o myslivosti, zákoně o rybářství a zákoně na ochranu přírody a krajiny

Trestní odpovědnost a zákonná ochrana úřední osoby se užívá:

- v souvislosti s výkonem její pravomoci a odpovědnosti
- za všech okolností v době jejího jmenování, ustanovení u volených osob v době platnosti mandátu
- vždy při pobytu v místě výkonu její pravomoci

Trestného činu násilí proti úřední osobě se dopustí:

- a) kdo jinému vyhrožuje usmrcením nebo ublížením na zdraví v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby
- b) kdo užívá násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby
- c) kdo užívá násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby, pokud tak nečiní v případě zneužití pravomoci úřední osoby

Trestného činu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu se dopustí:

- a) kdo veřejně pomlouvá a uráží úřední osobu v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby
- b) kdo úřední osobě vyhrožuje nebo ji slovně nebo fyzicky napadá při výkonu její pravomoci
- c) kdo jinému vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon pravomoci úřední osoby

Trestný čin je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny:

- a) V trestním řádu
- b) V trestním zákoně a trestním řádu
- c) V trestním zákoně

K trestnosti činu:

- a) Je vždy třeba úmyslného zavinění
- b) Postačuje vždy zavinění z nedbalosti
- c) Je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že stačí zavinění z nedbalosti.

Kdo neoprávněně vykonává úkony, které jsou vyhrazeny orgánu veřejné moci (tj. mj. úřední osobě) se dopustí:

- a) přestupku na úseku občansko-právním
- b) správního deliktu podle zákona o přestupcích
- c) trestného činu s odnětím svobody až na 2 roky

Kdo neoprávněně uloví zvěř v hodnotě nikoli nepatrné, se dopustí:

- a) trestného činu pytláctví
- b) přestupku na úseku myslivosti
- c) jiného správního deliktu podle zákona o myslivosti

Ten, kdo si bez povolení opatřil zakázaný doplněk zbraně se dopustí:

- a) přestupku na úseku zákona o zbraních
- b) správního deliktu na úseku zákona o myslivosti
- c) trestného činu

Účelovou komunikací se rozumí.

- a) pozemní komunikace určená ke zvláštním účelům podle rozhodnutí příslušného úřadu
- b) pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků nebo ke spojení s ostatními komunikacemi nebo obhospodařování zemědělské a lesní půdy
- c) neveřejná komunikace, sloužící pouze vlastníkům příslušných nemovitostí

Komunikace sloužící k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků je:

- a) účelová komunikace
- b) místní komunikace
- c) obslužná komunikace

Myslivecká stráž má oprávnění zastavit dopravní prostředky na:

- a) místních a obslužných komunikacích v honitbě
- b) na všech komunikacích v honitbě
- c) na účelových komunikacích v honitbě

Účelová komunikace je:

- a) veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na katastrálním území obce
- b) pozemní komunikace sloužící ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi, nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků
- c) veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly, cyklisty, chodci a dalšími účastníky silničního provozu

Na nehonebních pozemcích

- a) se nesmí lovit
- b) povolí lov orgán státní správy myslivosti na žádost vlastníka nebo nájemce pozemku
- c) povolí lov vlastník pozemku na žádost nájemce pozemku nebo uživatele honitby

Mezi honební pozemky patří:

- a) pozemky pro farmový chov zvěře
- b) sady
- c) obory

Co se rozumí pod pojmem honitba:

- a) soubor souvislých honebních pozemků jednoho či více vlastníků, v němž lze provádět právo myslivosti podle zákona o myslivosti
- b) soubor honebních i nehonebních pozemků, v němž lze provádět právo myslivosti
- c) soubor zemědělských a lesních pozemků, na nichž lze lovit

Které pozemky patří mezi nehonební:

- a) všechny pozemky, kde nelze bezpečně střílet a kde se pohybují často lidé
- b) pozemky uvnitř hranice zastavěného území obce, obory a bažantnice
- c) pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, opločené pozemky pro farmový chov zvěře, významné dopravní komunikace, hřbitovy a pozemky, které byly prohlášeny za nehonební rozhodnutím státní správy myslivosti

Přestupku na úseku myslivosti se dopustí

- a) fyzická osoba, která plaší zvěř, ruší zvěř při hnízdění a kladení mláďat
- b) fyzická osoba, která ruší klid a ticho
- c) ten, kdo koná bez oznámení orgánu státní správy myslivosti hromadné nebo organizované sportovní akce

Přestupku na úseku myslivosti se dopustí

- a) ten, kdo hrubě uráží ustanovenou mysliveckou stráž při výkonu jeho pravomoci
- b) ten, kdo vyžaduje předložení průkazu a odznaku myslivecké stráže
- c) fyzická osoba, která nerespektuje oprávnění myslivecké stráže (neumožní zastavení a prohlídku dopravního prostředku vč. zavazadel na účelových komunikacích, nevyhoví předložení zbroj průkazu, povolenky k lovu ap.)

Přestupku na úseku myslivosti se dopustí

- a) držitel loveckého lístku, který loví bez povolení na nehonebním pozemku
- b) držitel loveckého lístku, který nerespektuje výjimku ze zakázaných způsobů lovu
- c) držitel loveckého lístku, který loví lístku v noci tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce

Přestupku na úseku myslivosti se dopustí

- a) držitel loveckého lístku, který nedodrží veterinární předpisy při nakládání s ulovenou nebo nalezenou zvěří
- b) držitel loveckého lístku, který neoznačí každý kus spárkaté zvěře nesnímatelnou plombou ihned po ulovení, dohledání nebo nalezení zužitkovatelné spárkaté zvěře
- c) uživatel honitby, který nesplní povinnost provést potřebná opatření k záchraně zvěře po oznámení o provádění zemědělských prací v noční době, kosení plevelů a použití chemických přípravků na ochranu rostlin

Přestupku na úseku myslivosti se dopustí:

- a) držitel loveckého lístku, který nerespektuje výjimku ze zakázaných způsobů lovu
- b) držitel loveckého lístku, který loví lístku v noci tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce
- c) držitel loveckého lístku, který loví bez povolení na nehonebním pozemku

Jedna z uvedených variant není přestupkem na úseku myslivosti, která?:

- a) volné pobíhání domácích zvířat vč. zvířat ze zájmových chovů a farmových chovů v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího, je-li tento fyzickou osobou
- b) poškozování slanisek, napajedel, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře a dal. mysl. zařízení fyzickou osobou
- c) porušení nařízení o omezení nebo zákazu vstupu do honitby (vydané orgánem st. správy myslivosti) za účelem hospodářské činnosti vlastníka

Nošením zbraně se rozumí mít:

- a) zbraň nebo střelivo u sebe s výjimkou případů, kdy se jedná o držení
- b) zbraň nebo střelivo u sebe uložené v uzavřeném obalu
- c) zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí, nebo zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru a uloženou v uzavřeném obalu za účelem jejího přemístění z místa na místo

Držením zbraně se rozumí mít:

- a) zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor nebo uvnitř zřetelně ohraničených nemovitostí se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitostí, nebo zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru a uloženou v uzavřeném obalu za účelem jejího přemístění z místa na místo.
- b) střelivo nebo zbraň nenabitou náboji v zásobníku, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru u sebe uloženou v uzavřeném obalu
- c) zbraň nebo střelivo uloženo v uzamykatelné ocelové schránce nebo v uzamykatelné ocelové skříni, pokud splňují technické požadavky stanovené prováděcím právním předpisem

Držitel zbrojního průkazu je mj. povinen :

- a) neprodleně ohlásit příslušnému orgánu místní samosprávy každé použití zbraně pro účely krajní nouze nebo nutné obrany
- b) neprodleně ohlásit příslušnému útvaru policie každé použití zbraně pro účely krajní nouze nebo nutné obrany
- c) neprodleně ohlásit příslušnému obecnímu úřadu s rozšířenou působností každé použití zbraně pro účely krajní nouze nebo nutné obrany

Držitel zbrojního průkazu skupiny C je povinen přepravovat drženou zbraň:

- a) nenabitou náboji v zásobníku, nábojové schránce nebo nábojové komoře hlavně a v uzavřeném obalu
- b) ve stavu vylučujícím její okamžité použití a je povinen zbraň přepravovat v uzavřeném obalu
- c) ve stavu vylučujícím její okamžité použití, používá-li při této přepravě prostředek veřejné hromadné dopravy, je povinen zbraň přepravovat v uzavřeném obalu